

sk0095 4 800 mtik2031

külpolitikai hírek tartalomjegyzéke

sk0067-sk0095-ig

sk0067 thaiföldi kormányválság
 sk0068 rövid hírek: varsó: a „sámson,, varsóban
 san josé: hondurasi szakszervezetek
 daCa: forgószél
 sk0069 irányelvek /7. rész/
 sk0070 irányelvek /8. rész/
 sk0071 salvador
 sk0072 baniszadr /kieg. a sk0049 sz. hírhez/
 sk0073 demokratikus mozgalom
 sk0074 merényletek párizsban
 sk0075 bolgár tudományos ülészek
 sk0076 begin - egk-munkaokmány /1.rész/
 sk0077 begin - egk-munkaokmány /2.rész/
 sk0078 francia miniszterek
 sk0079 irán-irak: közvetítés
 sk0080 ensz - indiai-óceán
 sk0081 kaddumi - bitak
 sk0082 tengerjog - usa
 sk0083 európai kereszténydemokraták
 sk0084 brit hadügyminiszter
 sk0085 szkp - finn visszhang
 sk0086 calvo sotele - gonzález
 sk0087 ndk nemzeti néphadsereg
 sk0088 varsói tanácskozás a mezőgazdaságról
 sk0089 csád - választások
 sk0090 brit munkáspárt
 sk0091 nicaragua
 sk0092 ponomarjov - swapo
 sk0093 tartalomjegyzék - 1
 sk0094 tartalomjegyzék - 2
 sk0095 tartalomjegyzék - 3

készült az mti külpolitikai szerkesztőségén
 főszerkesztő: köves tiber
 szerkesztették: heltai andrás
 kopreda dezső
 barabás miklós

mh bs

22.05

040381 1331

v é g e

Nim

--

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség

Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

Külföldi hírek

budapest, 1981. március 05.

kül.

c s ü t ö r t ö k

sk0001 4 230 mtik1001

várható

washington: hadi költségvetés betérjesztése

new york: ensz namibia vita

tengerjogi konferencia halasztása

islamabad: pakisztáni géprablás fejleményei

san salvador: belső helyzet, diplomácia

washington: külügyminisztériumi nyilatkozat salvador ügyében

madrid: viták a letartóztatott lázadók körül

nicaragua: a junta átalakítása

06.48

vi
050381 0416

Nim

P.

✱

--

sk0002 4 230 mtik1003

usa - salvador /1. rész/

washington, 1981. március 5. /mti/ - josé napoleon duarte, a salvadori junta vezetője szerdán este egy amerikai tv-állomásnak adott interjújában arról próbálta meggyőzni az amerikaiakat, hogy ha salvadorban nem állítják meg „a kommunisták előretörését”, akkor „a nemzetközi terrorizmus hulláma”, eléri az egyesült államokat is.

a salvadori vezető közölte, hogy országa a gazdasági segítyeken kívül amerikai „határvédelemre, radarokra, technikusokra és helikopterekre”, tart igényt. a katonai tanácsadókat - állította - „nem engedik”, a harcoló csapatok közelébe. duarte egyébként is mindent megtett annak elhitézésére, hogy nincs veszély vietnami típusú amerikai beavatkozásra salvadorban, s csak „a baloldal ijesztget”, ilyesmivel.

duarte a jobboldali veszély témáját gondosan megkerülte az interjúban. haig külügyminiszter viszont kénytelen volt kitérni erre egy szerdai sajtónyilatkozatában, mivel a salvadori szélsőjobb egyik vezetője a reagan-kormányzathoz fűződő kapcsolataival hivatkozott. a jobboldal bizonyosra veszi washington jóváhagyását arra az esetre, ha megpróbálná eltávolítani a junta polgári tagjait. haig hangoztatta, hogy washington „támogatja salvador jelenlegi duarte-vezette kormányát”, hozzátevé: „ebben nem is számítok változásra,.. /folyt./

br/so ha

06.56 050381 1342

-.-

sk0003 4 230 mtik1004

usa - salvador /2. rész/

san salvadorból washingtonba érkezett jelentések szerint a junta és a jobboldali terroristák között a feszültség azért éleződött ki, mert az utóbbiak ellenzik a földreformot és az ellenzéki szociáldemokrata vezetőkkel való tárgyalásokat. a the washington post értesülése szerint egyébként washingtonnak sincs inyére duartenak az a terve, hogy willy brandtot kérje fel közvetítésre olyan helyzetben, amikor az egyesült államok a belső megoldásnál fontosabbnak tartja, hogy „példát statuáljon,..

br/so ha

06.58 050381 0550

-.-

sk0004 4 230 mtik1005

kina - dél-afrika

moszkva, 1981. március 4. /taszsz/ - kina a fajüldöző dél-afrikai rendszer egyik legfontosabb kereskedelmi partnere - állapítják meg gazdasági szakértők, kina és a dél-afrikai köztársaság hongkongon át bonyolított titkos kereskedelmi ügyleteinek jó ismerői.

a hongkongi statisztikák szerint 1980 első tizenegy hónapjában a hongkongi-dél-afrikai kereskedelmi forgalom értéke 308 millió dollár volt, jóval meghaladva az előző év azonos időszakát. ennek jelentős részét a new york times szerint a dél-afrikai köztársaság és kina között létrejött titkos ügyletek tették ki. feltételezések szerint mindez csupán a „jéghegy csúcsa”.

peking és pretoria elsősorban politikai okok miatt nem fedi fel az őket összekötő titkos csatornákat. dél-afrika ugyanis nem akarja magára haragítani a vele baráti kapcsolatokat fenntartó tajvant, peking pedig igyekszik elejét venni, hogy a fajüldöző rendszert elítélő afrikai országokkal létrejött kapcsolatait bármi is beárnyékolja.

egyik fél sem kívánja nagy dobra verni, hogy az ensz-határozatok ellenére a kétoldali árucserében egyre nagyobb súllyal stratégiai anyagok és fegyverek szerepelnek. kina már hosszú évek óta sokféle stratégiai nyersanyagot, többek között krómot, rezet és ónt importál dél-afrikából, cserébe peking részt vállal a fajüldöző rendszer biztonságának erősítésében. kina saját gyártmányú fegyvereket is szállít dél-afrikának, és mindezt akkor, amikor a dél-afrikai hadsereg egyre gyakrabban követ el fegyveres provokációkat angola, mozambik és zambia ellen.

az afrikai népek barátjaként fellépő kínai politikusok elvtelenségét bizonyítja a legújabb napvilágra került, kínai-dél-afrikai hosszulejárati megállapodásról szóló terv. eszerint kina kőolajat és kőolajipari terméket szállítana, a dél-afrikai köztársaság pedig résztvenne kina természeti kincseinek feldolgozásában.

pf ba ha

07.01 050381 1908

-.-

sk0005 4 230 mtik1006

mies

düsseldorf, 1981. március 5. /adn/ - herbert mies, a német kommunista párt elnöke az szkp 26. kongresszusáról visszatérve felszólította helmut schmidt nyugatnémet kancellárt, hogy kedvezően, építően viszonyuljon a szovjetunió békejavaslataihoz.

a kancellárhoz intézett távirata hangsúlyozza: nyomatékosan felkérem önt, tekintse a szovjetunió békeprogramját olyan őszinte, becsületos javaslatnak, amely a béke biztosítását, a háborus tüzfészkek felszámolását, a kölcsönös bizalom megteremtését, az enyhülési és együttműködési politika folytatását és az atomfegyverkezési verseny meggátlását célozza.

to ha

07.04 050381 0637

--

sk0006 4 230 mtik1007

afl-cio

washington, 1981. március 5. /afp/ - „a szegények, a hátrányos helyzetűek és a munkanélküliek irányában sohasem volt túlságosan bőkezű ez az ország... véleményünk szerint a reagan-kormány gazdasági tervei nagyon is a gazdagok és a hatalmasok támogatását szolgálják,, - hangsúlyozta szerdán tane kirkland.

az afl-cio szakszervezeti központ elnöke a képviselőház költségvetési bizottságában bírálta a kormány gazdasági programjait. rámutatott, hogy ezek méginkább növelik majd az inflációt és a munkanélküliséget az egyesült államokban.

„igazságtalannak és rövidlátónak, megalapozatlannak, irreálisnak és vitatható logikájúnak,, minősítette a terveket. ezek - mint ismeretes - kilátásba helyezik, hogy három éven át évi 10 százalékkal mérséklék az adókat és évről évre növekvő arányban csökkentik az állami kiadásokat.

az új amerikai kormány gazdasági terveit már eddig is sok bírálat érte. kirklandé volt az eddigi legkeményebb.

fm ha

07.08 050381 0983

--

sk0007 4 230 mtik1008

ensz-közgyűlés

new york, 1981. március 5. /mti/ - az ensz-közgyűlés teljes ülésén a namibiai kérdés vitájában felszólalt rácz pál nagykövet, Magyarország állandó ensz-képviselője.

utalt arra, hogy a dél-afrikai fajúldozó rezsim azért meri halogatni a namibiai ügy rendezését, mivel az urániumára és más nyersanyagaira igényt tartó nyugati hatalmak támogatását élvezi. ezzel magyarázható a kérdés megoldására összehívott genfi konferencia kudarca is.

kormányunk álláspontja szerint namibiáért az egyesült nemzetek tartozik közvetlen felelősséggel és bármiféle rendezésnek az ensz keretei között kell végbemennie. a délnyugat-afrikai népi szervezet a namibiai nép egyetlen jogos képviselője és namibia igazi függetlensége kizárólag e szervezet - a swapo- közvetlen és teljes részvételével jöhet csak létre.

a magyar ensz-képviselő javasolta, hogy a közgyűlés követelje valamennyi dél-afrikai katonai és közigazgatási hatóság feltétel nélküli visszavonását namibiából, hívja fel a tagországokat a dél-afrikával való mindenfajta együttműködés megszüntetésére és kérje a biztonsági tanács összehívását a dél-afrika elleni büntető intézkedések elrendelésére.

kul/im ha

07.14 050381 1203

--

sk0008 4 230 mtik1009

usa - költségvetés /1.rész/

washington, 1981. március 5. /mti/ - caspar weinberger amerikai hadügyminiszter szerdán 32 milliárd 600 millió dolláros kiegészítést kért a kongresszustól az idei és jövő évi katonai költségvetéshez. ha a kiegészítéseket a törvényhozás elfogadja, az idei amerikai katonai kiadások megközelítik a 180 milliárdot, a jövő évi hadiköltségvetés pedig a carter által kért 196 milliárddal szemben 220 milliárd dollár fölé emelkedik.

ll
9.15
2

indokolásként weinberger vádolta a demokratákat a védelem „elhanyagolásáért”, és „a növekvő szovjet fenyegetés”, ellensúlyozásának, amerika újrafelfegyverzésének szükségességére hivatkozott.

a szenátus hadügyi bizottsága, amelynek elnöke a weinbergernél is harciasabb john tower szenátor, várhatóan akadékoskodás nélkül jóváhagyja a kiegészítési javaslatokat. a szenátorok azt is tudomásul vették, hogy a pentagon a jelenlegi inflációs ráta fennmaradása esetén „kénytelen lenne újabb pótlásért folyamodni,,.

a katonai költségvetés megtoldásából a pentagon hozzávetőleg azonos összegeket juttatna három haderőnem számára. a legfontosabb programok:

- új stratégiai bombázó kifejlesztése a carter által leállított b-1 program helyett.

- a tervezettnél több csapatszállító gép, vadászgép és robotrepülőgép /cirkálórakéta/ építése.

- a haditengerészet 15-el több új, vagy felújított hajót kap, mint amennyit carter kért, köztük egy repülőgépanyahajót és egy atommeghajtású cirkálót.

- a szárazföldi erők harckocsikat, helikoptereket és páncélos járműveket kapnak terven felül.

- növelik a külföldi bevetésre alkalmas „gyorshadtest,, létszámát és fegyverzetét.

- júniusban, majd októberben, két alkalommal emelik a hadseregben a zsoldokat, összesen több mint 14 százalékkal. /folyt./

br/ve ha

07.25 050381 1817

--

sk0009 4 230 mtik1010

usa - költségvetés /2.rész/

a cbs televízió a pentagon programját kommentálva megjegyezte: „az ágyukra szánt pénz meglesz, de a vajra kevesebb jut majd,,.

szavait a nézők szinte szó szerint értelmezhetnék: a szenátus mezőgazdasági bizottsága szerdán a reagan-féle gazdasági csomagterv első diadalának színhelye volt. a szélsőjobboldali jesse helms szenátor vezette bizottság 14-2 arányban jóváhagyta a költségvetés-csökkentési javaslatokat, amelyek magukban foglalják a tej, a vaj, a kenyér és más alap-élelmiszerek ártámogatásának megszüntetését is .

br/ve ha

07.23 050381 0587

--

sk0010 4 230 mtik1011

Lengyel kormányülés, szejm-bizottságok /1. rész/

kelemen istván, az mti tudósítója jelenti:

varsó, 1981. március 5. /mti/ - lengyelországban az év második hónapjában fokozódott a munka üteme és javult a munkafegyelem. egyebek között ezt állapította meg a lengyel minisztertanács szerdai ülésén, amelyen a munkafegyelem alakulásával, a lakáshelyzettel és a mezőgazdaság ellátásával foglalkozott.

tekintettel arra, hogy az elmúlt évtizedben a tervezetthez viszonyítva 100 ezerrel kevesebb lakás készült el, a minisztertanács szükségesnek látja, hogy a népgazdaság valamennyi érintett ágazata tegyen fokozott erőfeszítéseket a lakáshelyzet javítására. a következő öt év lakáspolitikájában jelentős tényező lesz a családház-építők fokozott támogatása, s az, hogy a vállalatok lehetőségeikhez mérten a nagyobb segítséget nyújtsanak dolgozóik lakásgondjainak megoldásához. a program előírja a régebbi épületek fokozott ütemű korszerűsítését, a lakásépítési hitelek visszafizetési határidejének megnyújtását, és azt, hogy a legalacsonyabb jövedelmű családok térítésmentes anyagi segítséget kapjanak lakáshelyzetük rendezésére. a kormány bizottságot hozott létre azzal a feladattal, hogy az egész országban mérje fel: milyen irodahelyiségeket lehet lakás céljára átalakítani.

ülé

07.25

050381

az ülésen hangsúlyozták, hogy ennek és minden más tervnek a megvalósításához mindenképp normális, termelékeny munkára van szükség. megállapították, hogy a munka ritmusa, a munkafegyelem február második felében javult, de még nem érte el a szükséges szintet. ugyanez vonatkozik a termelő kapacitások kihasználására, a nyers- és alapanyagokkal való gazdálkodásra is. a kormány utalt a munkásönkormányzatok és a szakszervezetek felelősségére az említett problémákkal összefüggésben.

foglalkozott a kormány a tavaszi munkákra készülő mezőgazdaság ellátásával is. az érintett ipari tárcák vezetőit kötelezték: még az egyéb termékek gyártásának átmeneti csökkentése árán is adjanak több mezőgazdasági munkaeszközt, alkatrészt. /folyt./

kn/so mjha

07.34 050381 2060

--

sk0011 4 230 mtik1012

Lengyel kormányülés, szejm-bizottságok /2. rész/

a szejm mandátumvizsgáló és ügyrendi bizottsága elfogadta azt a törvénytervezetet, hogy hozzanak létre rendkívüli bizottságot a gdanski, a szcsecini és a jastrzebiei megállapodások végrehajtásának ellenőrzésére. a rendkívüli szejm-bizottság, a tervezet szerint, mind a kormány szervekhez, mind a szakszervezetekhez továbbítja majd a beérkező javaslatokat, illetve határozatba foglalja azokat.

egy másik szejm-bizottság az 1975-ben megszüntetett kisipari üzemek, műhelyek „felélesztéséről”, tárgyalt. megállapította, hogy a lakosság ellátásának javítása érdekében feltétlenül fejleszteni kell ezeket a kisüzemeket.

mint a pap hírügynökség egyik kommentárjában írja, az utóbbi hetek kedvező fejleményei közé tartozik a szejm-bizottságok tevékenységének határozott élénkülése. jaruzelski miniszterelnök utasítására a szakminisztériumok a korábbinál jóval gyorsabban reagálnak a parlamentben elhangzó felszólalásokra. a szejm február közepén tartotta legutóbbi ülését, és a hónap végéig a szaktárcák többsége már tájékoztatta a képviselőket az általuk felvetett kérdések intézéséről, illetve megoldásáról. mindez - írja a pap - új munkastilust jelent a szejm és a kormány együttműködésében.

kn/so mj ha

07.36 050381 1281

--

sk0012 4 230 mtik1013

pakisztáni gépeltérítés

islmabad, kabul, 1981. március 5. /mti-afp/upi/ - a negyedik napjára lépő pakisztáni géprablás eddigi egyetlen, bár jelentős fejleménye, hogy a gépeltérítők szerdán szabadon engedtek 19 nőt, hét gyermeket és egy beteg férfit. továbbra is a gép fedélzetén tartózkodik a boeing személyzete és 114 férfi utas.

a géprablók - a legutóbbi jelentésekből úgy tűnik, hogy számuk tizenegy - megismételték fenyegetésüket: felrobbantják a repülőgépet, amennyiben a pakisztáni hatóságok nem engedik szabadon azt a nyolcvan ellenzékit - köztük a gépeltérítők rokonait és barátait - akiknek névjegyzékét még hétfőn adták át.

iráni kabuli nagykövetsége egyelőre nem válaszolt a gépeltérítőknek arra a követelésére, hogy engedélyezzék iránba utazásukat. mint ismeretes erről a követelésről még kedden tájékoztatták az afgán hatóságok az iráni képviselőt.

a szerkesztőségek tájékoztatására.

az afp francia hírügynökség értesülése szerint a kabulban tartózkodó pakisztáni tárgyalóküldöttségnek nem engedélyezték, hogy találkozzék a szabadonbocsájtott személyekkel. a upi amerikai hírszolgálati iroda azt jelentette, hogy szerdán pakisztáni repülőgép indult kabulba a nőkért és gyermekekért, de nem kapott leszállási engedélyt, ezért visszafordult. a upi megjegyzi: a helyzetet bonyolítja a tény, hogy afganisztán és pakisztán között nincsenek diplomáciai kapcsolatok.

km ha

07.39 050381 1469

ckl

S.

--

sk0013 4 230 mtik1014

földrengés görögországban

athén, 1981. március 5. /upi/dpa/ap/ - szerdán késő este újabb erős földrengés pusztított görögországban. az első jelentések szerint a richter-skála szerint 6,2 erősségű földrengések központja athéntől 55 km-re nyugatra, a korinthoszi-öbölben volt.

a helyi idő szerint két perccel éjjel előtt bekövetkezett földrengés pánikot keltett a lakosság körében. az emberek fejvesztve menekültek lakásaikból a szabad ég alá és azok, akiknek gépkocsijuk volt, azonnal a városokon kívülre távoztak. athénban, a nagyobb tereken a lakosok pizzamában vagy éppen a fürdőkádból kipattanva egy szál fürdőköpenyben töltötték az éjszakát. az első jelentések szerint az újabb földrengésnek csak egy halálos áldozata van: egy férfi az ijedtségtől szivrohamot kapott. a pánikszerű menekülés során több mint százán megsebesültek, köztük az a házaspár, amely rémületében leugrott első emeleti lakásának erkélyéről.

az anyagi károkat még nem mérték fel pontosan, de annyi már bizonyos, hogy a múlt heti földrengés során megrongálódott házak közül sok most összeomlott és mintegy 20 ezer ember vált hajléktalanná. az athén közelében fekvő kapareli faluban például 250 ház dőlt össze. a fővárost korinthoszal összekötő müutra óriási szikladarabok zuhantak és megbénították a forgalmat.

a február 24-i 6,6 erősségű földrengés halálos áldozatainak száma időközben 20-ra emelkedett. a sebesültek száma akkor több mint kétszáz volt.

pc fm ha

07.42 050381 1478

-.-

sk0014 4 230 mtik1015

gabonaembargó

washington, 1981. március 5. /mti-reuter/ az amerikai farmiroda, az egyesült államokbeli gazdálkodók legnagyobb tömörülése nyilatkozatban szólította fel reagan elnököt: tartsa meg választási hadjáratában tett ígéretét, szüntesse meg a szovjetunióval szemben elrendelt gabonaszállítási tilalmat s a jövőben tartózkodjék az effajta gazdasági megtorló intézkedésektől.

del 9.15

ugyanakkor richard lyng mezőgazdasági miniszterhelyettes szerdán a gabonaembargó ellen egyre erőteljesebben háborgó farmerek egy csoportja előtt ismét politikai feltételhez kötötte a tilalom feloldását. kijelentette: nem tudja előre megmondani, mi lesz a gabonaszállítási tilalom jövője, ám az - szavai szerint - a szovjetunió külpolitikájától fog függni.

fm ha

07.47 050381 0769

-.-

sk0015 4 230 mtik1016

ensz

new york, 1981. március 5. /adn/taszsz/ap/afp/reuter/ - az ensz közgyűlés 35. ülészakán a namibia-vitában további felszólalók követeltek büntető intézkedéseket a pretóriai rezsimmel szemben. mindenekeletti afrikai és ázsiai delegátusok hangsúlyozták, hogy a biztonsági tanács által hozandó újabb kényszerítő intézkedésekre van szükség és országaik szolidaritásáról biztosították a namibiai nép egyetlen törvényes képviselőjét, a délnyugat-afrikai népi szervezetet /swapo/.

namibia kérdésében eddig tíz határozati javaslatot terjesztettek a közgyűlés elé, amelyek a dél-afrikai rezsimmel szembeni átfogó szankciók követelése mellett élesen elítélik a nyugati államoknak dél-afrikával kialakított együttműködését, valamint a törvénytelenül megszállva tartott namibia természeti kincseivel rablógazdálkodást folytató multinacionális monopóliumokat. a javaslatokról a közgyűlés énteken szavaz.

x

x

x

arturo tanco, az ensz világegyezmény tanácsának elnöke szerdai nyilatkozatában kijelentette, hogy az új amerikai kormányzat politikai kérdést csinál a világ egyes országait fenyegető éhínségből. a tanács elnöke elítélte az egyesült államok döntését, miszerint a salvadornak nyújtott nicaraguai támogatás miatt felfüggeszti a nicaraguának szánt 9,6 millió dollár értékű buza leszállítását. tanco hangsúlyozta, hogy az elkövetkezendő évtizedben különösen a harmadik világ országainak kell súlyos életmészárlási problémákkal szembenéznük, s ezek megoldása csak úgy lehetséges, ha a mezőgazdasági termelésben vezető országok együttműködnek velük.

del 9.15

x x x

az eddig ismeretlen „ugandai felszabadítási mozgalom”, elnevezésű szervezet elrablással és meggyilkolással fenyegette meg uganda ensz-képviselőinek munkatársait. a szervezet fenyegető levelekkel és telefonhívásokkal zaklatja azokat az ensz-szerveket is amelyekben ugandai diplomaták dolgoznak. mint ismeretes, idi amin rendszerének megdöntése után előzőleg megfenyegettek, majd meggyilkoltak egy ugandai ensz-diplomatát.

ti mj ha

07.53 050381 2132

--

sk0016 4 300 mtik1017

rövid hírek

tambo

stockholm, 1981. március 5. /adn/ - oliver tambo, a dél-afrikai afrikai nemzeti kongresszus elnöke megbeszélést tartott ola ullsten svéd külügyminiszterrel. a találkozón a dél-afrikai helyzetről és nemzetközi kérdésekről volt szó. tambo szerdán érkezett háromnapos hivatalos látogatásra svédországba.

kekkonen - dimitrov-dij

helsinki, 1981. március 5. /adn/ - urho kekkonen finn államfőt szerdán a bolgár állam dimitrov-dijával tüntették ki. a kitüntetést petr tancsev, a bolgár államtanács első elnökhelyettese nyújtotta át kekkonennek a béke megőrzése és az európai biztonság erősítése terén szerzett érdemeiért.

portugál postásztrájk

lisszabon, 1981. március 5. /adn/ - szerdán sztrájkba lépett a portugál posta és távközlés 30.000 dolgozója. a postások új kollektív szerződést követelnek, amely garantálja a béreknek az áremelkedésekkel lépést tartó rendezését. portugáliában a fokozódó infláció miatt már több tízezer dolgozó sztrájkolt a fémiparban, a textilgyárakban, a vegyiparban és a közlekedési vállalatoknál.

hj mp ha

07.55 050381 1101

--

sk0017 4 230 mtik1018

francia-izraeli surlódás

párizs, 1981. március 5. /mti-afp/ - kisebb francia-izraeli surlódást idézett elő egy izraeli külügyi szóvivő szerdai kijelentése, miszerint „meglepető és sajnálatos”, a francia külügyminisztérium egy magas rangú tisztségviselőjének az a megállapítása, hogy izrael „öngyilkos”, politikát folytat.

a francia külügyminisztériumot - a quay d'orsay közleménye szerint - „meglepte”, az izraeli nyilatkozat, amennyiben az „jean francois-poncet külügyminiszternek március 2-án izraeli újságírókkal folytatott magánbeszélgetésére”, vonatkozott.

a közlemény továbbá leszögezte, hogy az izraeli szóvivő „összefüggésükből ragadott ki szavakat”, s így „teljesen meghamisította azok értelmét”,.

„franciaországnak a közel-keleti konfliktus rendezésére vonatkozó álláspontja ismert, nem szorul ismétlésre”, - utasította rendre izraelt a párizsi közlemény.

fm ha

08.19 050381 0916

--

sk0018 4 230 mtik1019

rövid hírek

venezuelai kommunisták

caracas, 1981. március 5. /taszsz/ - csütörtökön ünneplik pártjuk megalapításának 50. évfordulóját venezuela kommunistái. az évforduló alkalmából a venezuelai kommunista párt felhívással fordult az ország dolgozóihoz, valamennyi demokratikus erőhöz, hogy erősítsék egységüket a nemzetközi monopóliumok és a helyi kizsákmányolók ellen, a dolgozó nép törvényes jogainak védelméért vívott harcban. az évforduló alkalmából az szkp kb táviratban köszöntötte a venezuelai kommunista pártot.

ad
g. 3

2

eagleburger
 washington, 1981. március 5. /reuter/ - Lawrence Eagleburgert
 nevezte ki európai ügyekkel foglalkozó külügyminiszter-helyettesé
 Reagan elnök.

összeütközés

albacete, 1981. március 5. /ap/ - összeütközött, kigyulladt és
 lezuhant az amerikai légierő két gyakorlórepülést végző repülőgépe a
 spanyolországi albacete közelében. az f-4-es típusú gépek pilótái
 közül egy meghalt, egy eltűnt, kettő pedig megmenekült.

mühöld

washington, 1981. március 5. /reuter/ - áramellátási zavarok
 miatt irányíthatatlanná vált egy „tiros-n„ típusú amerikai
 meteorológiai műhold, s mintegy 860 kilométeres magasságban
 ellenőrizhetetlen pályára állt. szakértők véleménye szerint nem
 valószínű, hogy a „félrelépett„ műhold földünkre zuhan.

ti mj ha

08.23 050381 1327

..-

sk0019 4 230 mtik1020

mozambik - amerikai diplomaták

maputo, washington, 1981. március 5. /mti-taszsz/reuter/upi/ap/
 a mozambiki népi köztársaság kormánya szerdán kiutasított az
 országból négy amerikai diplomatát. a külügyminisztérium közleménye
 megállapítja, hogy az amerikai diplomaták kémkedtek, felforgató
 tevékenységet folytattak és beavatkoztak az ország belügyeibe. az
 amerikaiaknak családjukkal együtt 48 órán belül kell elhagyniok
 mozambik területét.

joaquim chissano külügyminiszter a kiutasításról szóló
 határozatot az egyesült államok maputói ügyvivőjével közölvén
 figyelmeztetett, hogy amerikai diplomaták ilyen tevékenysége árt a
 két ország kapcsolatának.

a washingtoni külügyminisztérium nyilatkozatában azt állította,
 hogy az ügy „kubai ügynökök és amerikai magánszemélyek
 aknamunkája„, majd „komoly aggodalmát„ nyilvánította ki a
 diplomaták kiutasítása miatt.

km ml ha

08.25 050381 0906

all

g. S

..-

sk0020 4 230 mtik1021

jugoszlávia népszámlálásra készül /1. rész/

márkus gyula, az mti tudósítója jelenti:

belgrád, 1981. március 5. /mti/ - március 31-én népszámlálást
 rendeznek jugoszláviában. a két hétre tervezett összeírás adatait
 három év alatt dolgozzák fel. az ország lakosságát a felszabadulás
 óta ezuttal ötödször írják össze s a munka előkészületei már több
 mint négy éve folynak. az országban mintegy 80.000 összeírási körzet
 lesz és 110 000 összeíró működik majd. a költségekre 1,2 milliárd
 dinárt irányoztak elő.

a kérdőíveken köztársaságoktól és tartományoktól függően 27-150
 kérdés szerepel. legrészletesebb az összeírás a mintegy 2 millió
 lakosu, soknemzetiségű vajdaság autonóm tartományban lesz. erről
 sztevan gyokanovics, a vajdasági statisztikai intézet igazgatója a
 következőket mondta az mti belgrádi tudósítójának:

- minden vajdasági lakosnak az összeíró űrlap, a lakás- és
 háztartás összeíró kérdőív, s a kisegítő /vállalati/ űrlap összesen
 150 kérdésére kell válaszolnia. egyedül nemzetiséget nem köteles
 meghatározni. ez az összeírás minden eddiginél átfogóbb, teljesebb
 lesz, mert felöleli a tartomány szempontjából sajátos körülményeket
 is. külön adatokat gyűjtenek a mezőgazdasági termelőről, a
 földterületről, annak megműveléséről, az állatállományról, a lakó-
 és a gazdasági épületekről, a kizárólag paraszti munkából élő és a
 kétlaki családokról, stb. életkoruk szerint összeírják az
 antifasiszta háború volt frontharcosait. /folyt./

már/so mj ha

08.31 050381 1494

..-

sk0021 4 230 mtik1022

jugoszlávia népszámlálásra készül /2. rész/

- a vajdaság soknemzetiségű tartomány. az összeíró űrlapokat,
 kérdőíveket ezért hat nyelven, szerb-horvátul, magyarul, szlovákul,
 ruszinul, románul és makedonul készítettük el. megkülönböztetett
 jelentőségű az összeíró űrlap 15. pontja, amelynek kitöltésével az
 állampolgárok nyilatkozhatnak nemzeti, nemzetiségi, vagy népcsoporti
 hovatartozásukról. az összeíróknak következetesen meg kell tartaniuk
 a jugoszláv alkotmány 170. cikkelyét, illetve a vajdasági alkotmány

all

g. S

g. S

megfelelő szakaszát, amely leszögezi, hogy az „állampolgárok szabadon nyilatkozhatnak nemzeti, nemzetiségi, népcsoporti hovatartozásukról, illetve jogukban áll erről nem nyilatkozni.,,

- az összeírás alkalmával maradéktalanul tiszteletben kell tartani ezt az alkotmányos elvet, megengedhetetlen, hogy akár egyénekre, akár csoportokra nyomást gyakoroljanak. az összeírók részéről az esetleges ilyen magatartás - súlyosságától függően - kihágásnak, vagy bűncselekménynek minősül. minden egyes állampolgár egyébként sajátkezüleg is kitöltheti a kérdőívet, saját anyanyelvén. anyanyelvének esetleg több nyelvet is megnevezhet - hiszen a vajdaságban jónéhány példa van arra, hogy valaki két-három nyelvet is anyanyelvi szinten beszél. az összeírók kötelesek lesznek beírni azt is, ha valaki nemzetiségének a „jugoszlávot,, adja meg, ezt a fogalmat azonban idézőjelbe kell tenni, mivel nem számít sem nemzetnek, sem nemzetiségnek, vagy népcsoportnak - mondta végül szetvan gyakonovics.

érdekes egyébként, hogy vajdaság tartományban az 1971. évi népszámláláskor 425 000-en vallották magukat magyarnak, 46 929-en jugoszlávnak, s 5255-en valamelyik vidékhez tartozónak /bácskainak, bánátnak, szerémséginek stb/.

jugoszláviában az 1953. évi népszámlálás adatai szerint 502 175, az 1971. évi szerint pedig 477 374 volt a magyar nemzetiségűek száma.

már/so mj ha

08.34 050381 1905

-. -

sk0022 4 300 mtik1023

felvonulási tilalom

London, 1981. március 5. /upi/reuter/ - william whitelaw brit belügyminiszter szerdán, a scotland yard kérésére, a hónap végéig tartó felvonulási tilalmat rendelt el. a rendőrség ugyanis attól tart, hogy a nemzeti front nevű fasiszta párt szombatira tervezett tüntetésén utcai összeecsapás robbanna ki.

a nemzeti front - amely a színesbőrű bevándorlók kitoloncolását követeli - provokativ módon az előtt a londoni ház előtt akar felvonulni, amelyben néhány hete gyújtogatás következtében 13 színesbőrű fiatal meghalt. a tüntetéssel a fasiszták a felvonulásra akartak válaszolni, amelyen hétfőn több ezer színes tiltakozott a

se

9.30

o

rendőrségi vizsgálat lassúsága és merénylettel szembeni általános közöny ellen.

a scotland yard vezetői szerint a nemzeti front provokációja valószínűleg „a közrend súlyos megsértéséhez,, vezetne.

az utóbbi években egyre gyakoribb faji zavargások miatt a brit hatóságok azt is fontolóra vették, hogy - a kábítószeres csoport mintájára - különleges rendőrségi ügyosztályt hoznak létre a faji indíttatású merényletek kinyomozására.

az elharapózó angliai faji zavargások hátterében a gazdasági válság, a két és fél milliós munkanélküliség áll. bizonyítja ezt az egyik szélsőjobboldali vezető vallomása is. a zavargások szításáért és fegyverrejtegetésért januárban 7 éves börtönbüntetésre ítélt férfi azzal indokolta tetteit, hogy „bosszantja, ha a fehéreket munkanélküliségre kárhoztatják, miközben a színeseknek van állásuk,,.

sas fm ha

09.11 050381 1525

-. -

sk0023 4 230 mtik1024

nicaragua

managua/san josé, 1981. március 5. /efe/afp/ap/ - a nicaraguai külügyminisztérium felhívást intézett az ENSZ emberi jogok bizottságához, az emberi jogok amerikai közti bizottságához és más hasonló jellegű szervezetekhez: megbizottáik révén a helyszínen győződjenek meg arról, milyen okok vezettek josé estaban gonzaleznek, egy nicaraguai emberi jogi szervezet vezetőjének, a keresztényszociális párt alelnökének két héttel ezelőtti letartóztatásához.

gonzalez, akit három nappal ezelőtt szabadon bocsátottak, többször az emberi jogok megsértésével vádolta a managuaui kormányt.

x x x

tomas borge nicaraguai belügyminiszter szerdán cáfolta az amerikai vádaskodást, hogy a salvadori felkelők nicaraguán keresztül „keletről származó,, fegyverekhez jutnak. ez az állítás teljesen tarthatatlan - mondotta borge.

se

o

o

az egyesült államok sem tagadja azonban - mutatott rá a nicaraguai politikus -, hogy a népelnyomó salvadori junta fegyverei amerikai eredetűek.

kf ml ha

09.17 050381 1049

.-.

sk0024 4 230 mtik1025

japán - franciaország

flesch istván, az mti tudósítója jelenti:

tokió, 1981. március 5. /mti/ - japánban kínos meglepetést és az első pillanatban hitetlenkedést keltett a francia kormány szerdai döntése, hogy „határozottan utját állja bizonyos japán árucikkek feltartóztatathatatlan áradatának,,. a japán külügyminisztérium szóvivője az mti tudósítójának kérdésére válaszolva reményét fejezte, hogy „a hír nem igaz,,. a japán árucikkek, elsősorban a gépkocsik, színes tévékészülékek és szerszámgépek importjának ellenőrzése céljából foganatosítandó, de közelebbről még meg nem határozott intézkedések ugyanis - mint mondotta - „ellenkezének a nemzetközi szabad kereskedelem elvével,,. nemkülönben „a közmondásos francia bölcseséggel,,.

„ha azonban a hír mégis igaznak bizonyulna, -folytatta a szóvivő - mély sajnálkozásunkat fejeznénk ki, s ebben az esetben valamiféle ellenintézkedéseket is kellene mérlegelni,,.

a szóvivő hangoztatta: tudatában vagyunk, hogy például a japán autók exportjának kérdése rendkívül nehéz probléma, amelyet azonban a tokiói kormány képtelen közvetlenül befolyásolni. ma már szemlátomást mégsem egyszerűen gazdasági, hanem érzelmi töltésű problémával állunk szemben, s a jövőben mindenképpen megoldást kell találni erre. az egyesült államokban legalább elismerik, hogy a japán gépkocsik fölöttébb népszerűek.

megfigyelők szerint franciaország, amely már eddig is hozott rendszabályokat a japán gépkocsik behozatalának korlátozására, a jövőben valószínűleg a japánnal szembeni kemény magatartás egyik fő

ud 9.35

☺

szorgalmazója lesz. másfelől erélyes magatartásával engedményeket óhajt kicsikarni tokiótól, hogy előmozdíthassa saját autókivitelét japánba. a gazdasági együttműködés távlati továbbfejlesztésében természetesen mindkét fél érdekelt.

fn/im fm ha

09.23 050381 1829

.-.

sk0025 4 230 mtik1026

pakisztáni gépeltérítés - 2.

kabul, 1981. március 5. /taszsz/ - a magasrangú pakisztáni küldöttség, amely szerdán érkezett kabulba, az afgán hatóságok közreműködésével még aznap kapcsolatba lépett a repülőtéren veszteglő pakisztáni utasszállító gép egyik eltérítőjével.

az illető tájékoztatta a küldöttséget a gépeltérítők követeléseiről. a delegáció ígéretet tett, hogy hamarosan megkapják a választ.

a pakisztáni küldöttség köszönetet mondott az afgán hatóságoknak, amiért közreműködtek a gépeltérítővel való kapcsolatfelvételben.

kf ml ha

09.27 050381 0576

.-.

sk0026 4 230 mtik1027

rövid hírek

ürrepülőgép

tokió, 1981. március 5. /kyodo/ - a columbia ürrepülőgép, mely előreláthatólag április 7-én indul első próbarepülésére, szükség esetén az okinawa-szigeti légitámaszpont kifutópályáját is igénybe veheti kényszer-leszálláshoz. japán-amerikai kormányközi megállapodás született arról, hogy az ürrepülőgép első négy

ud 10.40

☺

próbautján leszállhat az egyébként amerikai használatban lévő támaszponton. a nasa hat leszállási helyet keresett a columbiának, hármát az egyesült államokban és hármát /közöttük a kadenait/ külföldön.

gyilkos méhek

barquisitemento /venezuela/, 1981.március 5./ap/ - afrikai méhek felújított raja kedden a venezuelai barquisitementóban egy személyt halálra szurkált, 13 másikat megsebesített. a méhfajt évekkel ezelőtt telepítették dél-amerikába, a betegségeknek ellenálló tulajdonságuk miatt - ám ehelyett rendkívüli agresszivitásuk domborodott ki.

fehér foka - kék foka

montreal, 1981.március 5./afp/ - eredeti módszert talált négy kanadai bébifoka-barát, hogy megakadályozzák az erre az évre hivatalosan engedélyezett 250 ezer bébifoka legyilkolását. hogy a fókavadászok fürkész tekintetét elkerüljék, fehér színnel álcázott kajakban vágtak neki a szent-lőrinc öböl és a labrador-félsziget jeges vizeinek, és különleges kék festéket öntöttek szét a fókában gazdag partok mentén. elgondolásuk szerint kék vízben fürdő fehér fókából kék foka lesz, így a fókabőr kereskedelmi értékét elveszti és a fókák legyilkolásának nem lesz értelme.

vi mj ha

09.36 050381 1533

.-

sk0027 4 230 mtik1028

iráni - irak

dzsidda, bagdad, 1981. március 5./afp/ap/upi/ - bagdad-teherán közti második ingázását befejezve szerda este visszaérkezett szaúd-arábiába az iszlám konferencia közvetítő küldöttsége, de most sem tudta rávenni a szembenálló feleket a tűzszünet megkötésére.

a sékou touré guineai államfő vezette küldöttség bagdadban két órán át tárgyalt szaddam husszeinnel. az iraki elnök a találkozón ismét azt hangoztatta, hogy „nem lenne sem igazságos, sem logikus az olyan megoldás,, amely nem veszi figyelembe a háboru okait, s nem biztosítja irak szuverenitását a shatt al-arab folyó, és más körzetek fölött. szaddam husszein leszögezte, hogy irak nem kezdi meg csapatainak visszavonását, amíg „teherán nem ismeri el bagdad

ll
10. 40
ll

jogait, s nem nyújt gyakorlati és törvényes biztosítékokat,, feltűnést kelteit irak madridi nagykövetének az a nyilatkozata, hogy a megoldás alapjául kizárólag az 1913-ban kötött konstantinápolyi szerződés szolgálhat. ez a szerződés rögzítette annak idején a határokat a török birodalom és perzsia közt.

szaddam husszein és különösen a nagykövet nyilatkozata azt jelezheti, hogy a közvetítő küldöttség irak szempontjából teljesen elfogadhatatlan javaslattal érkezett bagdadba. radzsaí iráni miniszterelnök ugyanis korábban úgy nyilatkozott, hogy „ az agresszort meg kell büntetni... szaddam husszein végül is a történelem szemétkosarába kerül,,.

az ap szerint irak kitart eredeti követelése mellett, s nem hajlandó semmilyen biztosítékot nyújtani arra, hogy a csapatkivonást követő tárgyalásokon figyelembe veszik az iraki igényeknek legalább egy részét.

megfigyelők mindazonáltal azt sem tartják kizártnak, hogy mind bagdad, mind teherán már egy esetleges, közvetítő révén folytatandó későbbi tárgyalásra készül. ezért most olyan álláspontot hangoztat, amelyből majd engedni lehet.

wa ml ha

09.42 050381 1869

.-

sk0028 4 230 mtik1029

amerikai fegyverszállítások - krasznaja zvezda

moszkva, 1981. március 5. /taszsz/ - a pentagon által közétett adatok szerint 1980-ban az egyesült államok több mint 70 országba szállított fegyvert, amelynek értéke elérte a 15,3 milliárd dollárt - írja csütörtöki számában a krasznaja zvezda című szovjet napilap.

különösen megnöttek az ázsia, afrika és latin-amerika reakciós rendszereinek szülő, valamint a robbanásveszélyes térségekbe irányuló fegyverszállítások. a legnagyobb amerikai fegyver-szállítmányok izraelbe, egyiptomba, pakisztánba és szaúd-arábiába érkeztek. a szállítmányok következménye, hogy amerikai katonai szakértők, később pedig katonai kontingensek jelennek meg ezekben az országokban. jól példázza ezt a közel-kelet és a perzsa-öböl térsége, ahol az egyesült államok állandóan növeli katonai jelenlétét, fokozza a háborus veszélyt. az amerikai fegyverszállítások hatékony eszközül szolgálnak a más országok

ll
10. 40
ll

ügyeibe történő politikai és gazdasági beavatkozáshoz - szögezi le a krasznaja zvezda.

a szovjet napilap rámutat, hogy az egyesült államok által szállított fegyvereket széles körben felhasználják a reakciós rendszerek megerősítésére is. a dél-koreába, a dél-afrikai köztársaságba, salvadorba, uruguayba, chilébe irányuló szállítások azt bizonyítják, hogy az amerikai fegyvereket a tömeges terror, a gyilkosság eszközeként használják fel.

ur mj ha

09.53 050381 1409

-.-

sk0029 4 230 mtik1030

kolumbia - amesztiá

bogota, 1981. február 5. /efe/afp/reuter/ - a kolumbiai kongresszus szerdán jóváhagyta a részleges amesztiarendeletről szóló törvénytervezetet. julio césar turbay ayala államfő bejelentette: a részleges amesztiá hatálybalépése után feloldja az országban harminc éve érvényben lévő rendkívüli állapotot.

az amesztiarendelet nem terjed ki az ellenzék olyan bebörtönzött tagjaira, akiket bírói végzés alapján korábban már elítéltek.

a teljes amesztiát követelő kolumbiai ellenzék elutasította a törvényt. a szélsőbaloldali „m-19 mozgalom”, is elégtelennek tartotta az intézkedést. mint ismeretes, a szervezet tagjai januárban rabolták el az amerikai vallási intézet egyik munkatársát, és szabadonbocsátásáért cserében követelték az intézet bezárását, mivel az ellenzék szerint a szervezet a cia kolumbiai központja.

ág ml ha

09.56 050381 0888

ml

10. 40

-.-

sk0030 4 230 mtik1031

salvador

san salvador, párizs, 1981. március 5. /reuter/ap/afp-mti/ - ismeretlen tettesek rövid gépfegyversorozatot adtak le szerdán az egyesült államok san salvadori nagykövetségére. a támadás kisebb anyagi károkat okozott.

frederic chapin amerikai ügyvivő szerint a merénylet körülményei arra utalnak, hogy azt roberto d,abuissón nyugalmazott őrnagy, a salvadori szélsőjobboldal hírhedt alakja szervezte. az ügyvivő nem volt hajlandó részletekbe bocsátkozni.

d,abuissón ellen napoleon duarte elnök már a merénylet előtt letartóztatási parancsot adott ki, mivel az őrnagy a napokban puccsrabiztatta a hadsereg legreakciósabb köreit.

a provokációs színezetű merénylet a duarte-kormány tehetetlenségét és alkalmatlanságát sugallja washingtonnak, holott az legutóbb szerdán a jelenlegi junta mellett tette le a garast. a salvadori katonai-kereszténydemokrata rendszer egyetlen esélye a túlélésre, ha nem haragítja magára a fehér házat.

duarte elnök szerdán kizárta a lehetőséget, hogy az ellenzékkel esetleg folytatandó tárgyalások nyomán változások történjenek a kormányban. mint ismeretes, a forradalmi demokratikus front a hét elején beleegyezett, hogy a szocialista internacionálé közvetítsen közte és a junta között. duarte számára viszont - úgy tűnik - inkább megfelel az európai és latin-amerikai kereszténydemokrata vezetők párizsi tanácskozásán szerdán elhangzott állásfoglalás, amely támogatásáról biztosította a salvadori kormányt és általánosságokat hangoztatva békés megoldásra hívta fel a szembenálló feleket.

ta ml ha

10.01 050381 1576

ml

10. 40

-.-

sk0031 4 230 mtik1032

reagan - emberi jogok

az ap hírügynökség kommentátora írja:

washington, 1981. március 5. /ap/ - a reagan-kormányzatnak az emberi jogokkal kapcsolatos politikája fokozott elnyomásra bátorítja a latin-amerikai katonai juntákat - állapították meg állásfoglalásaikban az emberi jogok védelmével foglalkozó szervezetek .

íme, e politika néhány mozaikja: alexander haig külügyminiszter egy nyilatkozatában közölte, hogy az új kormányzat nem annyira az emberi jogok tiszteletben tartására, hanem sokkal inkább a „nemzetközi terrorizmusra,, - vagyis a jobboldali diktatúrák ellen harcoló mozgalmak elfojtására - kívánja összpontosítani figyelmét. a kormányzat más képviselői ezt azzal toldották meg, hogy az emberi jogok megsértését elsősorban „a kommunista rezsiméknél,, kell figyelemmel kísérni és nem a diktatúráknál vagy a jobboldali, katonai kormányoknál. william dyess amerikai külügyi szóvivő pedig a minap egyenesen elzárkózott az elől, hogy elítélje az emberi jogok megsértését latin-amerikában, nevezetesen argentinában.

ezek után joggal állapította meg maureen berman, az emberi jogok nemzetközi ligájának vezetője: az amerikai kormányzatnak ez az állásfoglalása lehetővé teszi, hogy latin-amerika katonai juntái fokozzák az elnyomást országukban, nyugodtan zaklathatják, kivallatásoknak vethetik alá az ellenzék tagjait.

a reagan-kormányzatnak az emberi jogokkal kapcsolatos politikáját bíráló szervezetek több példát is említenek arra, hogy a washingtoni őrségváltás óta latin-amerikában fokozódott az emberi jogok megsértése. az argentin hatóságok február 27-én hat, az emberi jogok érvényesítéséért szót emelő személyt tartóztattak le. a junta mindaddig tartózkodott e csoport elfogásától. brazilban fémmunkás sztrájk megszervezéséért február 24-én három és fél évi szabadságvesztésre ítélték luís inacio da silvat, az ország legnépszerűbb munkásvezéré. ugyancsak felháborító eset volt, amikor a brazil hatóságok politikai állásfoglalásaiért február 18-án letartóztatták a nobel-békedíjas argentin adolfo perez esquivelt és csak hosszas rendőrségi kihallgatás után engedték szabadon.

pc fm ha

10.08 050381 2152

11.

--

sk0032 4 230 mtik1033

tüzszüneti javaslat

bahrain, 1981. március 5. /reuter/ - az iszlám konferencia közvetítő bizottsága javaslatot tett arra, hogy irak és irán március 12-i hatállyal kössön tüzszünetet, s hogy irak március 20.-tól kezdődően négy hét alatt vonja ki csapatait irán területéről. a szaudi hírügynökség által közzétett javaslat szerint a csapatkivonást katonai albizottság ellenőrizné.

wa ml ha

10.08 050381 0409

--

sk0033 4 230 mtik1034

rövid hírek

rosa luxemburg

berlin, 1981. március 5. /mti/ - az ndk-ban csütörtökön széles körben megemlékeztek rosa luxemburg születésének 110. évfordulójáról. a neues deutschland tanulmányban értékelte a nemzetközi munkásmozgalom kiemelkedő alakjának, a német kommunista párt egyik megalakítójának életútját, aki 1871. március 5-én született.

szervizállomás

hanoi, 1981. március 5. /mti/ - szovjet segítséggel épült szervizállomást adtak át a ho shi minh város /egykor saigon/ melletti thu du-ban. az új létesítményben nehéz teherautókat, daruskocsikat javítanak majd.

bábszínház

róma, 1981. március 5. /mti/ - a magyar állami bábszínház rómaiban vendégszerepel. szerdán este nagysikerű diszertadást tartottak a római olimpico színházban. a „fából faragott királyfit,, a „kalandokat,, és a csodálatos mandarint,, adták elő. március 7-től 9-ig bábszínházunk veronában vendégszerepel.

12.

fkp

parizs, 1981. március 5. /taszsz/ - az idén - mindössze két hónap alatt - 25 ezren léptek be a francia kommunista pártba. a taglétszám rohamos gyarapodása figyelemre méltó a közelgő elnökválasztások előtt.

ko/dp/se/ta mj ha

10.31 050381 1176

--

sk0034 4 230 mtik1035

nyugdíjasok tüntetése Londonban

London, 1981. március 5. /mti/ - ötezer nyugdíjas rendezett tömegtüntetést a brit parlament előtt annak a tízmillió öregnek a nevében, akiknek a szerény megélhetését tovább nehezíti a konzervatív kormány politikája.

„együnk, vagy fűtsünk, mind a kettőre nem telik!,,, ,,a nyomorgókat segítsétek, ne a harácsolókat!,,, ,,adatok megélhetést a nyugdíjasoknak!,,, ilyen és ehhez hasonló feliratu táblák alatt vonultak a parlament elé a szakszervezeti főtanács szervezésében az öregek. ott azonban csak az ellenzék vezetői, michael foot és david steel fogadták őket és fejezték ki együttérzésüket helyzetükkel. a kormány nevében patrick jenkin népjóléti miniszter azt üzenté, hogy pillanatnyilag, a gazdasági visszaesés közepén nincs több pénzük a nyugdíjasokra.

thatcher asszony, miniszterelnök, máshol volt elfoglalva. hamvazó- szerda alkalmából a city egyik templomában tartott erkölcsi prédikációt a pénzemberek, tőzsdei alkuszok és feleségeik prébundás hallgatóságának „az infláció gonoszáról,,, a vagyonterejtést keresztényi kötelességnek nevezte és az egyéni felelősséget hangsúlyozta a társadalmi gondoskodás rovására. még csak keresztény neveltetése méltatásánál tartott, amikor hét ifjúkommunista félbeszakította és „munkát, ne bombát!,,, kiáltásokkal képmutatónak nevezte az elképedt miniszterelnököt. ám a city fürge rendőrei a megbotránkozott előkelő hallgatóság tapsvihara közepette kivezették a rendzavarókat.

lb/im fm ha

11.01 050381 1501

--

sk0035 4 230 mtik1036

szovjet földgáz

polgár dénes, az mti tudósítója jelenti:

brüsszel, 1981. március 5. /mti/ - szovjet gazdasági küldöttség több napon át tárgyalt belgiumban az „évszázad üzletéről,,, , hogy 1985-től kezdve nagymennyiségű szibériai földgázt szállítsanak több nyugat-európai országnak. a nyugat-európaiak ennek ellenében technikai segítséget nyújtanának egy 4500 kilométer hosszú vezeték kiépítéséhez és megfelelő hiteleket biztosítanának a berendezések elkészítéséhez. mint az mti tudósítója értesült, a vezeték megépítésének költségeit 15 milliárd dollárra becsülik. a szovjetunió husz éven át 40 milliárd köbméter földgázt szállítana az érintett nyugat-európai országoknak. ebből belgium mintegy ötmilliárd köbmétert vásárolna meg.

a csütörtökön befejezett előkészítő tárgyalásokon belgium azt ajánlotta, hogy évi 8,5 százalékos kamat ellenében nyújtana több mint egymilliárd dollárnyi hitelt. a kérdésben még nem jött létre megegyezés. brüsszelben úgy tudják, hogy franciaország 7,75 százalékos kamatot kötött ki, míg az nszk - az ottani hitelköltségek emelkedése - előtt 7,5 százalékos kamat ellenében ajánlott fel hitelt.

belga részről kijelentették az mti tudósítójának, hogy az előkészítő tárgyalások normális mederben haladnak s a két ország küldöttsége hamarosan ismét találkozik.

pd/so fm ha

11.14 050381 1338

--

sk0036 4 230 mtik1038

olasz rendőrségi reform

róma, 1981. március 5. /mti/ - az olasz szenátus szerdán jóváhagyta a rendőrség reformjáról szóló törvénytervezetet. a tervezet ellen csak az ujfasiszták szavaztak.

a képviselőház előreláthatólag a hét végén iktatja törvénybe az új jogszabályt. az megszünteti a közbiztonsági rendőrség /ps/ katonai jellegét, megadja a testület tagjainak a szervezkedés jogát, a sztrájkjogot azonban nem. a rendőrök nem tömörülhetnek a három

ll

12.

ll

1981.03.05.

nagy országos szakszervezeti szövetség egyikébe sem, önálló szakszervezetet azonban alakíthatnak. a rendőrség a belügyminisztérium közvetlen alárendeltségébe kerül, vidéken pedig a prefektusokéba. a katonai rangokat polgári rangokra változtatják.

ugo pecchioli szenátor, az okp kb állami kérdésekkel foglalkozó vezetőségi tagja hosszú évek demokratikus harcái gyümölcsének, politikai és erkölcsi szempontból nagyon értékesnek nevezte az új törvényt. úgy vélekedett, hogy az olasz rendőrség olyan szervezeti megújulás útjára lép, amely fokozza képességét az állampolgárok biztonságára és jogai, a köztársasági állam megvédésére. a kommunista vezető véleménye szerint a reform előbbre viszi majd a terrorizmus elleni harcot is. ehhez azonban nem elegendő a rendőrségi reform, hanem másfajta politikai vezetésre, továbbá az olasz társadalom demokratikus erőforrásainak a mozgósítására is szükség volna - mondotta.

se/im fm ha

11.18 050381 1404

-.-

sk0037 4 300 mtik1039

spanyol gyárosok

madrid, 1981. március 5. /afp/ - a spanyol munkálatók szövetsége /ceoe/ szerdán este bejelentette, hogy ellenzi a szocialistákat is magában foglaló koalíciós kormány gondolatát.

a koalíciót a legnagyobb ellenzéki erő, a spanyol szocialista munkáspárt ajánlotta fel a kormányzó demokratikus centrum uniónak, és az elképzelést támogatják a kommunisták is. a baloldal hangsúlyozza, hogy a jelenlegi válságban csak a széleskörű társadalmi összefogásra és szilárd parlamenti többségre támaszkodó „nagykoalíció”, jelenthet megoldást.

a tőkés képviselői viszont azt hangoztatták sajtóértekezletükön, hogy „a kormánynak és az ellenzéknek tartaniuk kell magukat szerepükhöz”, és „a koalíciós kormányok és a tüntetések semmivel sem járulnak hozzá a demokrácia megszilárdításához”, hozzátették, hogy a „munkálatók egyetlen szervezete sem támogatta a puccskísérletet”,.

sas fm ha

11.21 050381 0927

el

12.

J

-.-

1981.03.05.

sk0038 4 230 mtik1037

kaddumi -1.

bécs, 1981. március 5. /mti/ - faruk kaddumi, a palesztinai felszabadítási szervezet politikai osztályának vezetője csütörtökön ausztriába érkezett. a willibald pahr osztrák külügyminiszter meghívására bécsbe látogató palesztin politikus közvetlenül megérkezése után hivatalában felkereste dr. bruno kreisky kancellárt, akivel a közel-keleti helyzetről, illetve a palesztin probléma időszerű kérdéseiről tárgyalt. a hivatalos megbeszélések délután a külügyminiszternél folytatódnak.

faruk kaddumi pénteken elutazik az osztrák fővárosból.

sz/im fm ha

11.42 050381 0588

-.-

sk0039 4 230 mtik1040

iráni - perzsa-öböl

teherán, 1981. március 5. /ap/reuter/ - irán ellenzi, hogy washington, nyugat-európai szövetségeseinek bevonásával, közös haditengerészeti erőt hozzon létre a perzsa-öbölben. a teheráni külügyminisztérium leszögezte: a terv előkészíti a terepet arra, hogy ürügyet teremtsenek törvénytelen beavatkozásra és a katonai jelenlét erősítésére. a nyugati szövetségesek a bizonytalanság légkörének kialakítására törekszenek, azt bizonyítandó, hogy a térség „igényli”, a nyugati védelmet.

„egyetlen hatalomnak sincs joga arra, hogy beavatkozzék a térség belügyeibe. a perzsa-öböl biztonságát kizárólag az érintett országok hivatottak szavatolni. az iraki-iráni háború ellenére irán biztosítani tudja a szabad hajózást a hormuzi-szorosban, az öböl kijáratánál. irán ígéretet tett erre, s ígéretét ismét megerősíti „- hangzik a nyilatkozat.

wa ml ha

11.47 050381 0891

el

12.

P

-.-

sk0040 4 230 mtik1041

száj- és körömfájás

bécs, 1981. március 5. /mti/ - csütörtökig mintegy 2000 állatot, sertést, marhát és juhot ítéltek kényszervágásra, illetve megsemmisítésre alsó-ausztriában, a thalheim községben /st. pölteni körzet/ az elmúlt napokban elterjedt száj- és körömfájás miatt. a falut egészségügyi vesztegzár alá helyezték, a lakosok 14 napig nem hagyhatják el lakhelyüket, és 30 kilométeres körzetben minden nagyobb költözködést, állatmozgatást letiltottak. rendkívül szigorú intézkedéseket léptettek életbe az egész tartományban a járvány lokalizálására. ennek megvannak az első eredményei, mert ezidáig nem érkezett hír újabb fertőzésről.

csehszlovákia szerdától meghatározatlan időre felfüggesztette a hus- és tejbehozatalt, illetve ilyen szállítmányok átmenő forgalmát ausztriából, a határátkelő állomásokon pedig fertőtlenítő sávokat hoztak létre. az osztrák hatóságok attól tartanak, hogy olaszország is hasonló lépésre szánja el magát, ami érzékenyen érintené az osztrák húsexportörököt.

nem sikerült egyelőre megállapítani a fertőzés eredetét. szakemberek azonban bizonyosra veszik, hogy a vírust egy távol-keleti országból, talán Indiából hurcolták be valamilyen szállítmánnyal, ezért számítani lehet a húsimport ellenőrzésének megszigorítására.

a tavaszi bécsi vásárra tervezett szarvasmarha-kiállítás elmarad.

sz/zsa fm ha

11.49 050381 1371

--

sk0041 4 230 mtik1042

strauss

bonn, 1981. március 5. /mti/ - franz josef strauss, a bajor keresztényszociális unió /csu/ elnöke beszédében azt állította, hogy a schmidt-kabinet tekintélye, népszerűsége rohamosan csökken és az ellenzék megnyerné a választásokat, ha azokat a jelenlegi időszakban tartanák.

sd
12.20

[Handwritten signature]

a jobboldali politikus ez alkalommal - a korábbi évek gyakorlatától eltérően - kevésbé személyeskedő hangnemben ostromozta az spd és az fdp vezetőit. kivételt csupán schmidt kancellárral tett: azt állította, hogy a szociáldemokrata kormányfő saját pártjának balszárnyával szemben tehetetlen és ezért képtelen az nszk előtt álló feladatok megoldására.

strauss megerősítette, hogy a kereszténypártoknak változatlanul éles szembenállásra kell törekedniük a kormánypártokkal. szavaiból kitűnt azonban, hogy az unió a jövőben valamennyire kimélni akarja a szabaddemokratákat - abban a reményben, hogy a genschert vezette párt egy idő után átpártol. strauss ezért azt fejtegette, hogy a cdu-csu és az fdp között jóval több a közös vonás, mint a jelenlegi koalícióban az fdp és az spd között.

or/jp fm ha

11.53 050381 1114

--

sk0042 4 230 mtik1043

a szerkesztőségek figyelmébe!

a mai ks0012 mtik1013 jelzésű hírünk 4. bekezdésének /szerk.táj. rész/ utolsó mondatát /a upi megjegyzi..../

v i s s z a v o n j u k !

jp pk

12.40 050381 0193

sd

13.

--

[Handwritten signature]

sk0043 4 230 mtik1044

a szerkesztőségek figyelmébe!

 a mai ks0028 mtik1028 jelzésű hírünk /Irán-Irak/ 3. bekezdésének utolsó mondatát /...szaddam husszein.../

v i s s z a v o n j u k !

zsa pk

12.44 050381 0229

-.-

sk0044 4 230 mtik1045

japán - szovjet

flesch istván, az mti tudósítója jelenti:

tokió, 1981. március 5. /mti/ - a japán kormány megerősítette azt a korábbi elvi döntését, hogy 3 milliárd dolláros bankhitelt nyújt a szovjetunióknak a nyugat-szibéria és nyugat-európa között tervezett földgázvezeték építéséhez - jelentette csütörtökön első oldalas tudósításában a tekintélyes mainicsi simbun. a lap szerint ez az első eset, hogy a japán export-import bank ilyen nagyságrendű hitelt folyósítson egyetlen vállalkozás céljaira. az e területen kibontakozó szovjet-japán gazdasági együttműködés - írja a mainicsi simbun - hozzájárulhat a politikai kapcsolatok javításához is.

a japán hitelnyújtás feltételeinek megvitatására már a hónap közepén tokióba érkezik viktor ivanov szovjet külkereskedelmi miniszterhelyettes.

a japán kormány döntését összefüggésbe hozzák a távolkeleti szigetország nyugat-európai partnereinek magatartásával; a szovjetunió jelenleg tárgyalásokat folytat az nszk-val, franciaországgal, olaszországgal, hollandiával és belgiummal a földgázvezeték építéséhez szükséges további kölcsönök kamatfeltételeiről és műszaki részletekről. ismeretes, hogy az egyesült államok ezt megelőzően igyekezett eltanácsolni mind nyugat-európát, mind pedig japánt a vezeték építésében való részvételtől. ova intette őket attól, hogy „energetikai és így

f

stratégiai függőségbe kerüljenek a szovjetuniótól,,. a nyugat-európaiak azonban nem hallgattak e tanácsra, s végül maga washington is kénytelen volt meghajolni szövetségeseinek gazdasági érdekei előtt.

fn/jp fg

13.25 050381 1581

-.-

sk0045 4 230 mtik1046

leszerelési bizottság

szabó zoltán, az mti tudósítója jelenti:

genf, 1981. március 5. /mti/ - a genfi leszerelési bizottság plenáris ülésén csütörtökön a csehszlovák képviselő munkakormányt terjesztett elő a bizottság szocialista küldöttségei nevében. a javaslat - amelynek a magyar delegáció is társszerzője - sajnálkozással állapítja meg, hogy a bizottság a küldöttségek többségének sürgetése ellenére sem kezdte meg a konkrét tárgyalásokat a teljes atomcsend és a nukleáris leszerelés kérdéseiről. a dokumentum rögzíti azt is, hogy néhány nyugati ország küldöttségének ellenállása miatt még a kérdéssel foglalkozó munkacsoportot sem sikerült megalakítani. a szocialista országok képviselői ezért - az érdemi tárgyalások előmozdítása érdekében - indítványozzák, hogy a bizottság hetenkénti rendszeres nem hivatalos ülésein kezdjék meg a tárgyalások előkészítését.

a nukleáris leszerelés témakörével foglalkozva dr kőmives imre nagykövet, a magyar népköztársaság állandó genfi ensz-képviselője, a bizottság munkájában résztvevő delegációk többségének véleményét megfogalmazva sürgette a munkabizottságok felállítását és reményét fejezte ki azzal kapcsolatban, hogy a közeljövőben az egyesült államok és nagy-britannia kormánya is hajlandó lesz a teljes atomcsendről folyó háromoldalú tárgyalások újrafelvételére a szovjetunióval. fontos és sürgős kérdésként vetette fel olyan nemzetközi szerződés megkötését, amely megtiltaná a nukleáris fegyverek elhelyezését azokban az országokban, amelyek nem rendelkeznek ilyen fegyverekkel. az szkp xxvi. kongresszusán elhangzott új szovjet leszerelési javaslatokat üdvözölve,

f

hangsúlyozta azok rendkívüli jelentőségét és időszerűségét. Kiemelte, hogy a szovjet kezdeményezések megvalósulása jelentős mértékben hozzájárulna a leszerelés ügyének előreviteléhez, a nemzetközi béke és biztonság megszilárdításához.

sz/zsa fg pk

13.37 050381 1897

.-.

sk0046 4 230 mtik1047

dubna 25 éves /1.rész/

fazekas judit, az mti tudósítója jelenti:

moszkva, 1981. március 5. /mti/ - huszonöt évvel ezelőtt, 1956. márciusában alapították a szocialista országok dubnában működő egyesített atomkutató intézetet.

mint az évforduló alkalmából az intézetben rendezett sajtóértekezleten a külföldi újságíróknak elmondták, dubnában jelenleg tizenegy szocialista ország: bulgária, csehszlovákia, a koreai népi demokratikus köztársaság, kuba, Lengyelország, Magyarország, mongólia, az ndk, románia, a szovjetunió és vietnam elméleti fizikusai dolgoznak. az intézet fenntartásának költségeit a tagországok közösen, nemzeti jövedelmük arányában viselik.

a tudományos központ hat, kutatóintézetnek számító laboratóriumában elméleti fizikai, az elemi részecskék fizikájával kapcsolatos, valamint mag- és neutronfizikai kutatások folynak. a tudósok között négy akadémikus, hat akadémiai levelező tag, a tudományok 120 doktora és 510 kandidátus van. a mintegy ezer tudományos munkatárs fele külföldi. jelenleg 49 magyar tudós dolgozik dubnában. bár tevékenységük kizárólag elméleti alap kutatásokra korlátozódik, az ezek során született részeredményeket ma már a népgazdaság, az alkalmazott biológia és kémia igen sok területén hasznosítják. a dubnai intézetnek kiterjedt kapcsolatai vannak a világ más nagy atomkutató központjaival, köztük az egyesült államok és az európai tőkés országok hasonló intézeteivel. a dubnában született kutatási eredményeket gyakran bocsátják térítésmentesen a fejlődő országok tudósainak rendelkezésére.

alapszabályzata értelmében a kizárólag békés célú kutatásokat végző dubnában az elmúlt negyedszázad alatt számos kiemelkedő, világraszóló tudományos eredmény született. az itteni tudósok

♣

névéhez fűződik több új elem felfedezése, az atomkutatásban nélkülözhetetlen részecskegyorsítás forradalmian új módszereinek kidolgozása. a különböző országokból érkezett tudósok közös munkája megtermékenyítőleg hat az együttműködésben résztvevő országok atomkutató intézeteiben folyó tevékenységre is. /folyt./

it/zsa ai pk

14.04 050381 2090

.-.

sk0047 4 230 mtik1048

dubna 25 éves /2.rész/

felmérhetetlen jelentőségű eredménye a dubnai intézetnek, hogy falai között sikerült megvalósítani a különböző országokból érkezett, más-más tudományos iskolákat képviselő több száz tudós zökkenőmentes, sikeres együttműködését.

it/zsa ai pk

14.10 050381 0284

.-.

sk0048 4 230 mtik1050

spanyol kormány

lehel miklós, az mti tudósítója jelenti:

madrid, 1981. március 5. /mti/ - leopoldo calvo sotelo spanyol miniszterelnök szerdán elutasította a spanyol szocialisták javaslatát egy koalíciós kormány megalakítására. a kormányfő azonban együttműködést kért felipe gonzález-től, a spanyol szocialista munkáspárt főtitkárától az államérdekek szempontjából elsőrendű fontosságú kérdések megoldásához. a szocialista vezető ezt az együttműködést meg is ígérte, de fenntartotta álláspontját, hogy koalíciós kormányzatra lenne szükség az ország előtt álló problémák megoldásához.

♣

mint jelentettük, calvo sotelo szerdán másfél órás tárgyalást folytatott az ellenzéki vezetővel a spanyol szocialistáknak arról a javaslatáról, hogy az ország belső helyzetének megszilárdítása érdekében alakítsanak széles parlamenti támogatást élvező, centrista-szocialista tengelyen nyugvó koalíciós kormányt.

calvo sotelo miniszterelnöknek a koalíciót elutasító döntését részben magyarázza az a tény is, hogy jordi pujol, a katalán generalitás elnöke - aki a banktőke egyik kiemelkedő képviselője is - ugyancsak a koalíció ellen foglalt állást. hasonló nyilatkozatot tett a spanyol munkáltatók szövetségének szerdai ülése után carlos ferrer salat, a nagytőkés szervezet elnöke.

leopoldo calvo sotelo csütörtökön délelben carlos garaicoecheát, az autonóm baszk kormány elnökét fogadta. garaicoechea madridba utazása előtt hosszabb megbeszélést folytatott a baszkföldi szocialista párt főtitkárával, aki ismertette vele a spanyol szocialista munkáspárt koalíciós javaslatát.

ami pedig a múlt heti puccskisérlet utóregzéseit illeti, változatlanul bizonytalanság övezi a letartóztatott tisztek sorsát. a szerdai jelentésekkel ellentétben - amelyek a puccskisérlet összes résztvevője ellen kiadott letartóztatási parancsról szóltak - kiderült, hogy egy katonai vizsgálóbíró elrendelte ugyan 21 tiszt vizsgálati fogságba helyezését, de a bíró ilyen parancsot csak madridi hatáskörrel adhatott ki. a többi felelős letartóztatásáról, bírósági eljárás indításáról csak az országos hatáskörrel felruházott josé maria gracia escudero hadbíró tábornok dönthet. még mindig arról van szó azonban, hogy erre az intézkedésre csak „napokon belül”, kerül sor.

leh/ve fg pk

14.20 050381 2289

--

sk0049 4 230 mtik1051

reagan - francia sajtó

párizs, 1981. március 5. /mti/ - a francia sajtó nagy érdeklődéssel kommentálta a szovjet-amerikai viszony alakulásának távlatait az szkp xxvi. kongresszusa és reagan elnök legutóbbi nyilatkozatai nyomán. a lapok helyzetmegítélése azonban igen eltérő.

✍

a les echos például csak azt hangsúlyozta, hogy a szovjet-amerikai találkozóra vonatkozó szovjet javaslatra reagan ugyan nem mond nem-et, de „emeli a tétet”, és a fegyverkezési verseny újraindítását helyezi kilátásba. a le matin ugy látta, hogy egy hónapja „valami történik moszkva és washington között”, akár így, akár úgy, de „az oroszok”, és amerikaiak beszélnek egymással, és már nem kell giscard d'estaing elnöknek varsóba, helmut schmidtnek pedig moszkvába utaznia, hogy „fenntartsák az áramkört”, kelet és nyugat között - vélekedett a lap. hozzáfűzte még: reagan azért hangoztatta a szövetségesekkel való konzultáció szükségességét, hogy azok ne érezzék magukat kirekesztve a dialógusból.

a le monde-ban andré fontaine főszerkesztő terjedelmes elemzésben foglalkozott a „salvadori próbakövel”, és megállapította, hogy az egyesült államok ugyanúgy egyedül maradt ebben a kérdésben, mint annak idején vietnamban. washington a salvador iránti magatartást a szovjetunió, valamint az európai szövetséges állásfoglalás „próbájának”, tekinti, de a „próba”, elsősorban saját magára vonatkozik. a publicista joseph alsop amerikai író idézte, aki szerint a kudarc az egész világ szemében nevetségessé tenné az egyesült államokat, ha viszont washington nyer, azonnal „behajthatja az osztalékot”, a térségben és szövetségesei „vigyázállásban”, üdvözölnék. a la montagne című lap ezzel kapcsolatban úgy vélekedett, hogy a külföldi /katonai/ expedíciók valószínűségét ma már nem tekintik abszolút lehetetlennek washingtonban.

a l, humanité „reagan fejtetőre állított világáról”, ír az amerikai vezető sajtóértekezlete nyomán. - reagan nem mond igazat - , írja, - amikor „külső erőkről”, beszél salvador kapcsán, mivel nincs ott más külföldi erő, mint a washington által küldött tanácsadók. ebben az országban az ellenállás a pluralizmus példája, a kommunisták, kereszténydemokraták, szociáldemokraták egyaránt részesei. a lap bírálta giscard d'estaing francia elnököt, aki a minisztertanács szerdai ülésén elismerően nyilatkozott az amerikai vezetők és francois-poncet külügyminiszter megbeszéléseinek „minőségéről”,.

bd/jp fg pk

14.44 050381 2452

--

✍

sk0050 4 230 mtik1052

bizalmi szavazás

nyugat-berlin, 1981. március 5. /mti/ - a nyugat-berlini parlament spd-fdp többsége csütörtökön elutasította az ellenzéki cdu által gerhard meyer igazságügyi szenátor /fdp/ ellen benyújtott bizalmatlansági indítványt.

a jobboldal azzal vádolja a szenátort, hogy „méltatlan a jog védelmezésére a városban, mert a nyugat-berlini fdp vezetőségének februári újraválasztásakor olyan jelöltet támogatott, aki részt vett a kilakoltatásra, és lebontásra ítélt házak védelmére hónapok óta tartó nyugat-berlini társadalmi akcióban. az akció résztvevői már több, mint 100 házat tartanak védelmük alatt.

a bizalmi szavazás eredménye ellenére kétséges, hogy meyer indul-e képviselőjelöltként a május 10-én tartandó nyugat-berlini választásokon.

ko/jp fg pk

15.12 050381 0799

--

sk0051 4 230 mtik1053

paul hörbiger elhunyt

bécs, 1981. március 5. /ap/ - szerdán éjjel 87 éves korában szívelégtelenség következtében elhunyt paul hörbiger, a hazánkban is ismert, budapesti születésű népszerű osztrák filmszínész.

hatvan évig tartó pályafutását színpadi színészként kezdte, később 230 film szerepeit játszotta, s többnyire egyszerű embereket alakított. bécsi dialektusa, népi izü humora különösen közel hozta a közönséghez, amelynek az utolsó „volksschauspieler,, -ek egyikeként lett kedvence. legismertebb filmjei között van a „song,, a „volt egyszer egy keringő,, a „cigánybáró,, a „harmadik ember,, és a „bécs, álmaim városa,,.

bm pk

15.26 050381 0667

--

f

sk0052 4 230 mtik1054

nhan dan /1./

hanoi, 1981. március 5. /mti/ - a csütörtöki nhan dan kommentárt közölt a vietnam elleni kínai támadás visszaverésének második évfordulója alkalmából. a vkp központi lapja emlékeztet rá, hogy „a győzelem az indokina népek egységének, a szovjetunióval, a szocialista országokkal való szolidaritásnak, a béke- és igazságszerető népeknek a diadala is volt,, hozzáfűzi, hogy „az agresszióval peking nyíltan kifejezésre juttatta a délkelet-ázsiai országok - mindenekeült vietnam, laosz és kambodzsa - bekebelezésének szándékát,, a lap szerint ez a kínai irányvonal 1971-ben jelentkezett, akkor, amikor peking „nyílt szövetségre lépett az egyesült államokkal, hogy megakadályozza vietnam teljes győzelmét,, /folyt./

dp/zsa fg pk

15.34 050381 0762

--

sk0053 4 230 mtik1055

nhan dan /2./

a lap megemlíti, hogy kína továbbra is megszállva tartja a vietnami hoang sa- /paracel/-szigetet, s folytatja a provokációkat a vietnami-kínai határon. - peking egyoldaluan megszakította a tárgyalásokat vietnammal, laosz északi határára állandó kínai katonai nyomás nehezedik, s kína a nyugati határvidékeken ösztönzi a thaiföldi provokációkat. kambodzsa ujjászületését peking a thaiföldön meghuzódó polpotista erők maradványainak betöréseivel igyekszik fékezni, és politikai téren ugyanezt a célt a kambodzsai reakciós erők, személyek „körhintájával,, próbálja elérni.

- kína elvetette a három indokina ország javaslatát a békés egymás mellett élésre, most pedig az egyesült államokkal és japánnal együtt azon kísérletezik, hogy az asean-országokat egy vietnam-, kambodzsa- és laosz-ellenes frontba tömörítse, - írja a lap.

- mindig tiszteltük a kínai népet, őriztük a hagyományos vietnami-kínai barátságot. mindig emlékezni fogunk a kínai nép segítségére, támogatására. barátságban akarunk élni a kínai néppel,

f

jószomszédi kapcsolatokra törekszünk a kínai népköztársasággal - írja végezetül a nhan dan, kifejezve azt a reményt, hogy a jelenlegi pekingi irányzat idővel megszűnik, és helyreállhat a két nép jószomszédi, baráti viszonya.

dp/jp fg pk

15.35 050381 1301

..-

sk0054 4 230 mtik1056

francia választási kampány

baracs dénes, az mti tudósítója jelenti:

párizs, 1981. március 5. /mti/ - giscard d'estaing államfő újbóli jelöltségének bejelentése az első visszhangok szerint valamelyest növelte az elnök népszerűségi „árfolyamát”, a paris-match című francia hetilap legfrissebb közvéleménykutatása alapján a május 10-i második fordulón giscard 52:48 arányban győzne a szocialista mitterrand-nal szemben, míg a korábbi felmérések szorosabb eredmény vetítettek előre: 51:49 arányban jósolták meg giscard győzelmét, az elnökválasztás első fordulójában a felmérés 29 százalékos eredményt előlegez az államfőnek, az ellenfelek közül pedig francois mitterrand /szocialista/ 24, georges marchais /kommunista/ 16, jacques chirac /gaulleista/ 11 százalékos szerezne.

jacques chirac, az rpr vezetője egyébként nagy feltűnést keltett egy szerda esti rádiónyilatkozatával: „vissza kell adni a reményt a franciáknak, még azon az áron is, hogy az elnök vereséget szenved”, e megállapítás természetes abban az esetben, ha chirac saját győzelmére gondolt a jelenlegi államfővel szemben - ám úgy is értelmezhető, hogy amennyiben a második fordulón giscard-mitterrand párbajra kerülne sor, korántsem lenne biztos chirac támogatása a jelenlegi elnök számára.

a baloldalon nézeteltérések támadtak a kommunisták mellett szocialistákat is magában foglaló cgt /francia általános munkásszövetség/ végrehajtó bizottságában, miután edmond maire, a szocialistákhoz közel álló cfdt szakszervezeti központ főtitkára azzal vádolta a cgt-t, hogy a választási kampányban az fkp politikáját teszi magáévá, a vb ülésén a többség - kemény vita után - támogatásáról biztosította jean-claude laroze országos titkár beszámolóját, de öt szocialista vezető a beszámoló ellen szavazott, mert az bírálta maire állásfoglalását.

Nm

a szerkesztőségek tájékoztatására!

csütörtöki lapértésülések szerint a cgt végrehajtó bizottságának ülésén viharos volt a vita, s a kommunista, illetve a szocialista cgt-vezetők kölcsönös vádaskodásába torkollott.

bd/jp fg pk

16.43 050381 2125

..-

sk0055 4 230 mtik1057

kaddumi - 2. /kieg. az sk 0038-as hírünkhöz/

bécs, 1981. március 5. /mti/ - kreisky kancellár csütörtökön hivatalában másfél óra hosszat tárgyalt faruk kaddumival, a pfsz politikai osztályának vezetőjével. áttekintették a közel-keleti helyzet fejleményeit, mindenképp előt a válság megoldását célzó legújabb javaslatokat.

faruk kaddumi a találkozót követő sajtóértekezleten kijelentette, hogy egyelőre nem tud semmiféle európai /értsd: közöspiaci/ megoldási módozatról, ezzel szemben figyelemre méltónak mondotta az szkp xxvi. kongresszusán a közel-keleti probléma rendezésével kapcsolatban elhangzott szovjet elképzeléseket. sajnálattal állapította meg, hogy az új amerikai kormányzat is pfsz-ellenes irányvonulat követ.

a pfsz „külgügyminisztere”, végezetül leszögezte, hogy a közel-keleti válság rendezését csakis az egyesült nemzetek szervezetének keretei között tartja elképzelhetőnek, és időszerűtlennek nevezte szadat egyiptomi elnöknek emigráns palesztin kormány megalakítására tett javaslatát.

faruk kaddumi pénteken utazik el az osztrák fővárosból.

sz/zsa fg bs

17.34 050381 1113

Nm

..-

sk0056 4 230 mtik1058

eanes — melo egidio

Lisszabon, 1981. március 5. /ap/ - antonio ramalho eanes portugál államfő csütörtökön a belem-palotában hivatalosan numo melo egidio tábornokra ruházta át a fegyveres erők vezérkari főnöki tisztségét. az államfő február 18-án jelentette be, hogy a tábornok javára lemond az eddig általa betöltött legfelsőbb katonai posztról. melo egidio vezérkari főnöki minőségében letette a hivatali esküt.

a portugál demokratikus intézményrendszert támogató eanes elnök az utóbbi időben kemény támadásoknak volt kitéve a jobboldali körök részéről „kettős”, - államfői és vezérkari főnöki - funkciója miatt. a magát a demokrácia letéteményesének tekintő elnök a decemberi választások előtt azzal próbálta kivédeni az említett erőknek elmozdítására irányuló kísérletét, hogy megígérte: vissza fog lépni katonai posztjáról. a választásokon döntő többséggel győzelmet aratott a jobboldali választási koalíció elnökjelöltjével szemben.

a jelenlegi portugál alkotmány szerint - amelynek módosítását a jobboldal szorgalmazza - az államfő, azaz eanes elnök egyben a fegyveres erők főparancsnoka.

az elnöki palotában tartott ünnepélyes eskütétel alkalmából eanes ismét hitet tett a demokratikus folyamat mellett, amelyet a portugál diktatura 1974-es megdöntésével - a pirosszegfűs forradalommal - a fegyveres erők mozgalma indított meg. az államfő beszédében azt mondta, hogy a forradalmi fordulat „nemcsak magának a diktaturának vetett véget, hanem a diktatura gondolatának is,,. ugyanakkor utalt rá, hogy a „demokrácia olyan politikai realitás, amelyet különböző veszélyek fenyegetnek,,. éppen ezért sürgette a jelenlegi demokrácia olyan kibontakoztatását, amelyben a „nemzet határozottan felismeri teljes történelmi és politikai felelősségét,,.

melo egidio tábornok leszögezte, hogy a fegyveres erők a „portugál népet szolgáló nemzeti intézmény,,. hangsúlyozva, hogy a katonaságnak távol kell magát tartania a politikától, az új vezérkari főnök kijelentette, hogy a fegyveres erőket „polgári módszerekkel,, fogja igazgatni.

a tábornok az államfő feltétlen híve. oroszánrésze volt az 1975. novemberi jobboldali puccskíséret leverésében. ezután macau - az ország egyetlen megmaradt tengerentúli gyarmata - kormányzója lett.

Nuu

a forradalmi katonatisztek mozgalmanak utolsó intézménye most már csak az eanes vezette forradalmi tanács. a 19 főnyi testület azonban jelezte, hogy szándéka szerint feloszlik az alkotmánynak ebben az évben várható módosításával.

rp fg bs

17.47 050381 2528

-.-

sk0057 4 200 mtik1059

brezsnyev-javaslatok - olaszország

róma, 1981. március 5. /mti/ - emilio colombo olasz külügyminiszter a szenátus külügyi bizottságában csütörtökön kifejtette kormányának álláspontját leonyid brezsnyev javaslatairól. „leplezetlen fenntartásának,, adott hangot a középhatótávolságu nukleáris fegyverzetek telepítésének ideiglenes felfüggesztésére vonatkozó indítvánnyal szemben.

ugy tüntette fel, mintha brezsnyev javaslatának elfogadása egyet jelentene azzal, hogy a nyugat behódol a szovjetunió állítólagos erőfölényének. sikraszállt a nato nukleáris programjának végrehajtása, a pershing-2 és a cirkáló szárnyasrakéták telepítése mellett.

haig amerikai külügyminiszterrel februárban washingtonban tartott tárgyalásáról azzal a meggyőződéssel tért haza - mondta -, hogy az egyesült államok egyelőre nem fogja felújítani a tárgyalásokat a szovjetunióval, hanem feltételekhez köti a salt-tárgyalások folytatását is. colombo szerint a szovjetunióknak „mérsékletet,, kellene tanusítania a világpolitikában afganisztántól salvadorig ahhoz, hogy folytathassák a hadászati fegyverzetek korlátozásáról kezdett tárgyalásokat. az olasz külügyminiszter ezzel azonosította magát azzal az érveléssel, amely szerint a világban végbemenő forradalmi, haladó népi folyamatokért a szovjetuniót terheli felelősség.

ezen után colombo azt fejtegette, hogy az olasz diplomácia „állandó törekvése a kelet-nyugati párbeszéd,,. semmiféle kezdeményezést sem tett azonban annak előmozdítására. a szovjetuniótól várt kezdeményezést arra vonatkozóan is, hogy előbbre lépjenek a madridi találkozón, és európai leszerelési értekezletet hívjanak össze.

Nuu

colombo reagálásából megfigyelők arra következtetnek, hogy olaszország ezután is messzemenően alárendeli kül- és katonapolitikáját washingtonnak.

se/jp mp bs

17.54 050381 1827

--

sk0058 4 230 mtik1060

szerkesztőségek figyelmébe!

budapest, 1981. március 5. /mti/ - a március 4-i, szerdai mtik1060 számú „irányelvek 5. rész,, című anyagunk 8. bekezdése helyesen a következőképpen hangzik:

az ötéves terv idején a mezőgazdasági termelés éves átlagát az előző ötéves tervidőszak éves átlagához képest 12-14 százalékkal, a munka termelékenységét a társadalmasított gazdaságokban 22-24 százalékkal kell növelni.

kr/dj bs

18.00 050381 0477

--

sk0059 4 230 mtik1061

thatcher látogatása észak-írországon

lászló balázs, az mti tudósítója jelenti:

London, 1981. március 5. /mti/ - margaret thatcher brit miniszterelnök csütörtökön délután villámlátogatást tett észak-írországon, hogy megpróbálja leosillapítani a kedélyeket az egyre forrongóbb tartományban. néhány órával odaérkezése előtt a szélsőséges protestáns vezér, Ian Paisley híveiből álló tömeg Belfastban megrohanta és tetteleg bántalmazta a független ír köztársaság fővárosa, dublin polgármesterét, aki jószolgálati látogatásra érkezett északra. kijutott az inzultusból Belfast polgármesterének is.

Nu

a szélsőséges demagóg protestáns vezér uszítása London és Dublin párbeszéde ellen újra felszította a feszültséget és a szekták gyűlölködését észak-írországon. Paisley azzal rémitgeti a protestáns többséget, hogy Anglia és Írország párbeszéde szépszerével apránként létre akarja hozni az ír egységet, vagyis leválasztani az egyesült királyságról Ulstert. Paisley hónapok óta járja a tartományt, uszító beszédeket mond, gyilkosoknak mocskolja az ír és árulónak a brit kormány vezetőit, fenyegeti őket, hogy Ulster protestánsai az utolsó csepp vérükig, fegyverrel is ellenállnak „minden fondorlatnak,,. durva demagógiáját még a mérsékelt protestánsok is visszaszítónak tartják, a gátlástalan uszítás és a félelmekre apellálás azonban hat a tájékozatlanabb protestáns tömegekre. nemrég ujjáélesztették a hirhedt Ulsteri munkástanácsot, amely 1974-ben általános sztrájk kirozszakolásával megbuktatta a mérsékelt protestáns és katolikus politikusokból alakult helyi kormányt. mozgolódnak a fegyveres protestáns szervezetek.

Észak-írországon gazdaságilag is az egyesült királyság legelmaradottabb zuga, a másfélmillió tartományban a gazdasági válság hatására 17 százalék fölé emelkedett a munkanélküliség, ami messze a legmagasabb Európában. a villany, a gáz és néhány más közszolgáltatás drágább, mint Nagy-Britanniában, így az életszínvonal jóval elmarad a brit lakosság életszínvonalától.

Leh/mh bs

18.14 050381 2037

--

sk0060 4 230 mtik1062

a lengyel szakszervezeti törvény tervezete /1.rész/

Kelemen István, az mti tudósítója jelenti:

Varsó, 1981. március 5. /mti/ - varsóban több hónapos előkészítés után nyilvánosságra hozták és társadalmi vitára bocsátották az új szakszervezeti törvény tervezetét. ezt az államtanács által tavaly kinevezett munkacsoport állította össze, amelyben részt vettek jogi és gazdasági szakértők, valamint az összes szakszervezet képviselői. az érintett felek minden kérdésben egyetértésre jutottak, kivéve az egyéni parasztok érdekképviseleti szervezetének kérdését, amelyről külön vitát folytatnak.

Nu

a hét fejezetből, 48 pontból álló dokumentum megállapítja, hogy az új szakszervezeti törvénynek meg kell határoznia a szakszervezetek helyét, feladatait, valamint jogait és kötelelességeit, mégpedig oly módon, hogy az megfeleljen a szocialista fejlődés jelenlegi fokának, a lengyel népköztársaság alkotmányának, a különféle nemzetközi konvencióknak, valamint a gdanski, a szcczecini és a jastrzebiei megállapodásoknak.

a dokumentum szerint a törvény meghatározza a szakszervezetek tevékenységével kapcsolatos alapelveket, meghatározza a szakszervezetek jogait és kötelelességeit, mégpedig oly módon, hogy egyfelől biztosított legyen a dolgozók jogainak hatékony védelme, másfelől a vállalatok vezetői és más államigazgatási szervek akadálytalanul teljesíthessék termelési kötelezettségeiket. /folyt./

kn ba bs

18.17 050381 1429

-.-

sk0061 4 230 mtik1063

a lengyel szakszervezeti törvény tervezete /2.rész/

a törvénytervezet kimondja, hogy a szakszervezetek nem tartoznak az állami szervek felügyelete és ellenőrzése alá, de szervezeti szabályzatuknak és tevékenységüknek összhangban kell lennie az alkotmánnyal, a termelőeszközök társadalmi tulajdonával, az ország szocialista társadalmi rendjével, és azzal, hogy a lengyel egyesült munkáspárt vezető politikai szerepet tölt be a társadalom életében. országos szinten résztvesznek a dolgozókat érintő intézkedések kidolgozásában és véleményezésében, olyan irányú tevékenységet folytatnak, amely elősegíti a nemzeti jövedelem növelését és annak igazságos elosztását. /folyt./

kn/zsa ba bs

18.18 050381 0702

Nmw

-.-

sk0062 4 230 mtik1064

a lengyel szakszervezeti törvény tervezete /3.rész/

a felmerülő vitás kérdéseket első fokon vállalati döntőbizottság vizsgálja. legvégső esetben a szakszervezet sztrájkot hirdethet, de erről legkevesebb egy héttel korábban értesítenie kell a vállalat vezetőit. sztrájk csak akkor hirdethető, ha azzal az érintett dolgozók többsége egyetért, munkabeszüntetésre senkit sem szabad kényszeríteni. a törvénytervezet meghatározza azok körét, akik nem sztrájkolhatnak; ide tartoznak az államirányítás, a bankok, a bíróságok alkalmazottai, a nemzetvédelmi minisztérium alá tartozó üzemek dolgozói, a tüzoltók, az alapvető kommunális szolgáltatások /víz, gáz, villany, távfűtés/ dolgozói, az élelmiszerüzletek alkalmazottai, továbbá az egészségügy, a gyógyszeripar dolgozói.

ha az ország gazdasági helyzete válságos, a szejm kéthónapos időszakra megtilthat mindenfajta sztrájkakciót, ugyancsak tilos a sztrájk általános mozgósítás, hadiállapot, vagy elemi csapás esetén.

a törvénytervezet külön fejezetben mondja ki, hogy büntetőjogilag felelősségre vonhatók azok a vezetők, akik megsértik a szakszervezeti törvény előírásait, de ugyanez vonatkozik a szakszervezeti vezetőkre is.

kn/zsa ba bs

18.20 050381 1215

-.-

sk0063 4 230 mtik1065

horvát katolikus egyház

belgrád, 1981. március 5. /mti/ - ülést tartott csütörtökön a horvát szocialista szövetségi köztársaság választmánya, amelyen az állam és az egyház viszonyának alakulásával foglalkoztak. branko puharics, a választmány elnökségi tagja beszámolójában kijelentette, hogy jugoszlávia és a vatikán kapcsolatai szilárdak és jók. utalt arra, hogy a horvát köztársasági szervek a jugoszláv kormány és a szentszék között 1966-ban aláírt jegyzőkönyv elvei alapján akarják fenntartani kapcsolatukat a katolikus egyházzal. ugyanakkor rámutatott arra, hogy egyes horvát katolikus főpapok magatartása az utóbbi időben komolyan veszélyezteti az állam és az egyház viszonyának kedvező alakulását.

Nmw

a jegyzőkönyv értelmében a katolikus papoknak egyebek között tartózkodniuk kellene mindenféle politikai tevékenységtől és állásfoglalástól. ezt a kötelezettséget azonban a horvát egyház főpapjainak egy része nem tartja be. konzervatív és reakciós magatartásukkal megkérdőjelezzik az 1966-os jegyzőkönyv elveit. ezért horvátországban az utóbbi időben problémák jelentkeztek az állam és az egyház közötti viszonyban - mondta branko puharics.

már/jp ba bs

18.22 050381 1185

.-.

sk0064 4 230 mtik1066

iráni - tüzszünet /1. rész/

dzsidda, teherán, 1981. március 5. /afp/ap/reuter/ - hétpontos tüzszüneti javaslatot tett közzé csütörtökön a szaudi-arábiai dzsiddában az iszlám konferencia szervezetének kilenc tagú jószolgálati küldöttsége. a múlt hét vége óta két-két alkalommal bagdadban és teheránban tárgyalt magas vezető iszlám politikusok javaslata a következő:

- irak és irán tüzszünetet léptet életbe március 12-én éjféltől;

- az iraki csapatoknak március 20-án meg kell kezdeniük az iráni területről való kivonulást, és a csapatok visszavonását négy hét alatt be kell fejezniük;

- a tüzszünetet és az iraki csapatok visszavonását az iszlám konferencia szervezete tagállamaihoz tartozó katonai megfigyelők fogják ellenőrizni, és a két fél megegyezik majd az ellenőrző egységek összetételében;

- a shatt al-arab viziút kérdését az iszlám konferencia szervezetének bizottsága elé terjesztik, a bizottság összetételében a két fél állapodik majd meg;

- az egyéb vitás kérdések békés megoldásáról tárgyalások kezdődnek majd, amikor az iraki csapatok kivonultak az iráni területről;

- irak és irán üzenetváltásban nyilvánítja ki, hogy tartózkodik az egymás belügyeibe való beavatkozástól;

Nm

- az iszlám konferencia szervezetének tagállamai szavatolják a békés megoldás érdekében a két fél részéről vállalt általános kötelezettségek teljesítését, és - ha szükséges - korlátozott időre megfigyelőket nevez ki a nemzetközi határookra.

a megállapodás rögzíti a rendezés általános elveit, megemlítve köztük a nemzeti szuverenitás és a területi sérthetlenség tiszteletben tartásának követelményét, az erőszakos területszerzésről történő lemondás, a belügyekbe való be nem avatkozás és a vitás kérdések békés eszközökkel történő rendezésének igényét.

külön fejezet foglalkozik a shatt al-arab szabad hajózásának biztosítása érdekében javasolt ideiglenes intézkedésekkel.

az okmányt a misszió tagjai, a guineai, a pakisztáni, a bangladesi és a gambiai elnök, a török kormányfő, szenegál és malaysia külügyminisztere, a pfsz vb elnöke, valamint az iszlám konferencia főtitkára írta alá.

a jószolgálati misszió tagjai a javaslat közzétételével egyidejűleg bejelentették, hogy dzsiddában várják a két érdekelt fél választát. /folyt./

gr bs

18.30 050381 2315

.-.

sk0065 4 230 mtik2001

brezsnyev - pártvezetők kitüntetése

moszkva, 1981. március 5. /mti/ - leonyid brezsnyev, az szkp kb főtitkára, a szovjetunió legfelsőbb tanácsa elnökségének elnöke magas állami kitüntetésekkel nyújtott át csütörtökön az szkp több vezető személyiségének.

másodizben kapta meg az arany csillagot vasziliy kuznyecov, a kb pb póttagja, a legfelsőbb tanács elnöksége elnökének első helyettese, a szocialista munka hőse címmel tüntették ki eduard sevardnadzet, a kb pb póttagját, a gruz kp kb első titkárát, dzsabar raszulovert, a tadzsik kp kb első titkárát és midhat sakirovot, a baskir területi pártbizottság első titkárát; lenin rendet kapott mihail gorbacsov, a kb pb tagja, a kb titkára.

Nm

a kitüntetések alkalmából mondott beszédében brezsnyev utalt az szkp most véget ért xxvi. kongresszusára. „a kongresszuson messze előre tekintettünk, az ott megjelölt feladatok hatalmasak és nem egyszerűek - mondotta. - szilárdan hisszük azonban, hogy mindaz a feladat, amelyet a kongresszus meghatározott, megvalósul a gyakorlatban. meggyőződésünk alapját az emberek jelentik, akik tudnak dolgozni, s jól tudják, mit és hogyan kell tenniük.,,

brezsnyev meleg szavakkal szólt a kitüntetett pártvezetők tevékenységéről. a kitüntetettek köszönetet mondtak munkájuk magas elismeréséért.

... ki/mh ba bds

18.33 050381 1313

Nm

-.-

sk0067 4 230 mtik2002

a szerkesztőségek figyelmébe!

javítás sk0018!

budapest, 1981. március 5. /mti/ - mai sk0018 számú - rövid hírek - hírünk 2. kishirének 2. sorában a szöveg helyesen:

Lawrence eagleburgert nevezte ki az európai ügyekkel foglalkozó külügyi államtitkárrá reagan elnök.

/dj bs

18.40 050381 0390

-.-

sk0068 4 300 mtik2003

bécsi haderőcsökkentés /1.rész/

szabó zoltán, az mti tudósítója írja:

bécs, 1981. március 5. /mti/ - csütörtökön megtartották a közép-európai fegyveres erők és fegyverzetek kölcsönös csökkentéséről folyó tárgyalássorozat 264. teljes ülését. a tanácskozáson albert vilgot belga, és nyikolaj taraszov szovjet nagykövet szólalt fel.

a belga küldött az ugynevezett kísérő intézkedésekkel kapcsolatos nato-álláspont részleteit ismertette. a felszólalásban őt követő taraszov nagykövet felhívta a bécsi tárgyalásokon részt vevő küldöttek figyelmét az szkp xxvi. kongresszusán a leszerelési erőfeszítésekről általában, konkrétan pedig a közép-európai haderőcsökkentéssel kapcsolatban elhangzott javaslatokra.

aláhuzta, hogy a nyugati államoknak a háborus veszély növelésére irányuló politikájával szemben a szovjetunió olyan határozott irányvonalat követ, amely a béke védelmét, a nemzetközi helyzet és légkör megjavítását célozza.

Nm

taraszov nagykövet a továbbiakban emlékeztetett arra, hogy a szovjetunió a szocialista országokkal együtt az elmúlt csaknem három évben hat, kompromisszumokat tartalmazó javaslatot terjesztett elő, amely kezdeményezések egy sor kérdésben elhárították a nyugat által támasztott akadályokat a tárgyalások utjából. békekezdeményezéseiket emellett gyakorlati lépésekkel támasztották alá, így a szovjetunió 20 ezer fővel és mintegy 1.000 páncélossal csökkentette az ndk területén állomásozó haderejét.

a nato-országok ezzel szemben kitérnek a kulcsfontosságú kérdések megvitatása elől. helyette azon igyekeznek, hogy a közép-európában jelenleg meglévő katonai erőegyensúlyt a maguk javára megváltoztassák. a szovjet küldöttség vezetője ezzel kapcsolatban leszögezte, hogy ha a nyugati résztvevők a jövőben is folytatják a bécsi tárgyalások elhúzására irányuló taktikájukat, és közben nem mondanak le katonai potenciáljuk növeléséről, akkor a szocialista országok - mint ahogy az szkp központi bizottságának kongresszusi beszámolójában is megfogalmazódott - kénytelenek lesznek tudomásul venni a tényeket. /folyt./

sz/dj mp bs

18.56 050381 2091

-.-

sk0069 4 300 mtik2004

bécsi haderőcsökkentés /2.rész/

taraszov nagykövet végezetül rámutatott: a jelenlegi nemzetközi helyzet újabb és újabb erőfeszítéseket tesz szükségessé a háborus veszély elhárítása, illetve a nemzetközi biztonság megszilárdítása érdekében. ez vonatkozik értelemszerűen a bécsi tárgyalásokra is, azaz meg kell találni a reális utat és eszközöket a csökkentésről rendelkező első megállapodás eléréséhez.

a tervezett első egyezmény csupán a szovjetunióra és az egyesült államokra tartalmaz kötelezettségeket, ezért el kell érni azt is, hogy a bécsi leszerelési fórum többi közvetlen résztvevője se növelje katonai erejét a tárgyalások időszakában - mondotta csütörtöki felszólalásában nyikolaj taraszov szovjet küldöttségvezető.

sz/dj mp bs

18.57 050381 0764

Nms

-.-

sk0070 4 230 mtik2005

iráni - tüzszünet /2. rész/

a tüzszüneti javaslatokra egyelőre még egyik fél sem reagált hivatalos formában. néhány teheráni nyilatkozat azonban már csütörtökön is arra engedett következtetni, hogy az indítványok jelenlegi formájukban csak tárgyalási alapot jelenthetnek, és a végleges megállapodás előtt még módosításokra szorulnak.

baniszadr iráni elnök a teheráni egyetemen moszadik miniszterelnök halála 14. évfordulója alkalmából tartott nagygyűlésen három olyan követelményt sorolt fel, amelyet a tüzszüneti feltételeknek ki kell elégíteniük: a tüzszünetnek és az iraki csapatok visszavonulásának egyidejűleg kell megkezdődniük, mégpedig haladéktalanul; iráni részről nem fogadnak el olyan rendezési tervet, amely nem illik az 1975-ös algiri megállapodás kereteibe. ez a szerződés - mint ismeretes - a shatt al-arab folyó középvonalát jelölte meg a két ország határaként. baniszadr megismételte azt a teheráni igényt is, amely szerint a jószolgálati misszióknak „ki kell vizsgálnia az agressziót,,.

az államfő beszéde alatt heves összetűzés tört ki az elnök hívei és politikájának ellenzői között. végül a rendfenntartó erőknek kellett beavatkozniuk, s több személyt letartóztattak.

montazeri ajatollah, a khomeini legesélyesebb utódjaként emlegetett qumi vallási vezető a legfelső nemzetvédelmi tanácshoz intézett személyes üzenetében mereven elutasította a békekezdeményezést, és megismételte a legelszántabb vallási radikálisoknak a szaddam husszein megbüntetését és megdöntését sürgető követelését.

a teheráni külügyminisztérium részéről egyelőre nem voltak hajlandók megjegyzéseket fűzni az iszlám konferencia tüzszüneti javaslataihoz.

bagdadból mindössze annyiban reagáltak a dzsiddából érkezett felhívásra, hogy alig néhány órával a kitűzött időpont előtt lemondták szadum hammadhi külügyminiszter lisszaboni látogatását.

gr pl bs

19.13 050381 1894

Nms

-.-

sk0071 4 300 mtik2006

usa - katonai /1.rész/

washington, 1981. március 5. /mti/ - a the new york times csütörtökön hedrick smith elemzését közli a szenátus hadügyi bizottsága elé terjesztett költségvetési javaslatokról.

- az amerikai nemzeti prioritások tekintetében a reagan-kormányzat katonai költségvetése a két héttel ezelőtt bejelentett költségvetés-csökkentési programmal egyetemben olyan alapvető fordulatot jelent, mint amelyet johnson elnök hajtott végre a maga „nagy társadalom”, programjával a hatvanas évek közepén - írja. - az új prioritások azt mutatják, hogy reagan kiterjeszti a carter-kormányzat hosszútávú erőfeszítéseit, amelyek célja a katonai megoldások lehetőségének biztosítása az egyesült államok számára a válságpontokon, mint a perzsa-öböl. ez a koncepció - mutat rá a the new york times - magában foglalja annak elismerését is, hogy az említett térségben „a hagyományos háború veszélye nagyobb mint Európában,,.

reagan katonai költségvetése tulmegy carterén azzal, hogy a hadászati légierőket új, költséges bombázóval szereli fel, s a haditengerészetet is fejleszti. a program hallgatóságosan magában foglalja azt is, hogy a reagan-kormányzat a fegyverzetkorlátozás tekintetében a néhai winston churchill híres jelmondatát fogadja el: „fegyverkezzünk, hogy tárgyalhassunk,,.

weinberger nem fogalmazott meg új katonapolitikai elveket, s nem változtatta meg az amerikai stratégiát sem azzal, hogy 33 milliárdos kiegészítést kért a következő másfél évre carter programjához képest - jegyzi meg a the new york times. - végeredményben a carter-javaslat főbb tételeit fogadta el, amelyek szerint az egyesült államok földi állomásoztatásu elrettentő ereje tulságosan veszélyeztetett, s a legnagyobb közvetlen konfliktusveszély színhelye nem európa, hanem a perzsa-öböl, ami a haditengerészet erősítését, gyorshadtest felállítását, az amerikai hadsereg mozgásképességének fokozását teszi szükségessé. /folyt./

br/jp mp bs

19.17 050381 1956

Nur

-.-

sk0072 4 300 mtik2007

usa - katonai /2.rész/

a lap munkatársának a pentagonból származó értesülései szerint az 1981. évi amerikai katonai költségvetés 12,4 százalékos, s az 1982-es kiadások 14,6 százalékos növelése, amely békeidőben a legnagyobb rövidtávú felfutást jelzi az amerikai történelemben, nem egyszeri intézkedés. a nyolcvanas évek derekán weinbergerék további évi 7 százalékos bővítést terveznek. ennek folyamán 1986-ra az amerikai katonai kiadások 367,5 milliárdra emelkednek majd, ami 50 milliárddal több a carter-féle katonai öt éves terv eredeti előirányzatánál.

br/jp mp bs

19.21 050381 0588

-.-

sk0073 4 300 mtik2008

nszk - hadügyi kiadások

bonn, 1981. március 5. /mti/ - a nyugatnémet katonai vezetés az ország gazdasági problémái ellenére sem kívánja érdemben csökkenteni a hadsereg fegyverkezési kiadásait. ez szivárgott ki csütörtökön arról a zárt tanácskozásról, amelyen hans apel hadügyminiszter és a tábornoki kar mintegy 30 tagja a hadügyi költségvetést vizsgálta felül.

a háromnaposra tervezett, szerdán kezdődött vizsgálatról hivatalosan semmilyen részletet nem közöltek. jólétesült körök szerint azonban biztosra vehető, hogy mind a rendkívül költséges tornado repülőgépgyártó-programot, mind az 1800 új leopard-2 páncélos vásárlását maradéktalanul végrehajtják. a hadügyminiszteri vizsgálatra azt követően került sor, hogy kiderült: az nszk katonai kiadásainak tervezetében - számítási hibák és az infláció következtében - több százmillió márka nagyságrendű hiány keletkezett.

a jobboldali uniópártok és a kormánykoalícióban részt vevő szabaddemokraták egyaránt elutasították a szociáldemokrata apelnek azt a javaslatát, hogy az új fegyverzetekhez szükséges póttösszegeket a lakosság fokozottabb megadóztatásával teremtsék elő.

or/fe mp bs

19.22 050381 1167

Nur

-.-

sk0074 4 300 mtik2009

izraeli munkapárt - jordániai megoldás /1.rész/

hilu ama, az mti tudósítója jelenti:

kairó, 1981. március 5. /mti/ - az izraeli munkapárt hajlandó feladni legnagyobb választási ütőkártyáját, az ugynevezett „jordániai megoldást”, s kész arra, hogy más rendezési elképzeléseket is fontolóra vegyen. simon peresz, az izraeli munkapárt elnöke, akit a közvéleménykutatások jelzései alapján máris izrael következő miniszterelnökének tekintenek, pártja központi bizottságának szerda esti üléséről távozóban közölte, hogy bár továbbra is a jordán királlyal kötendő különbéke szerepel első helyen a munkapárti program rendezési elképzelésében, pártja rugalmasan kívánja megközelíteni a kérdést, s adott esetben hajlandó a Likud-kormányzat által elindított „autonómatárgyalások”, folytatására, sőt nem zárkózik el a megszállt arab területek lakosainak „elfogadható képviselőivel”, való megbeszélések előtt sem.

a választási esélyeinek növelésére törekvő munkapárt a közelmúltban több ízben jelezte, hogy „újszerűen”, kívánja megközelíteni az elfoglalt arab területek problémájának rendezését, javaslatai azonban alapvetően új elemeket nem tartalmaznak. peresz pártelnök néhány hete nyilvánosan kötelezettséget vállalt a Likud-kormányzat által kötött nemzetközi szerződések - köztük a camp david-i megállapodások - tiszteletben tartására, s egyúttal ígéretet tett arra is, hogy a ciszjordániában és gazában létesített izraeli kolóniákat a munkapárti kormány nem fogja megszüntetni. a párt decemberi kongresszusa leszögezte, hogy izrael nem tér vissza az 1967-es júniusi háború előtti határokhoz. /még békeszerződés esetében is ragaszkodik a jordán folyó völgyének ellenőrzéséhez/, s nem ül tárgyalóasztalhoz a palesztinai felszabadítási szervezettel. a független palesztin állam létrehozásának elutasításában a munkapárt egyetért begin kormányával. /folyt./

hf/dj pl bs

19.27 050381 1894

Nur

--

sk0075 4 300 mtik2010

izraeli munkapárt - jordániai megoldás /2.rész/

pereszék „jordániai”, javaslatára eddig az érintettek közül senkitől nem érkezett pozitív válasz. husszein király, akinek a munkapárt ciszjordánia egy részét hajlandó lenne felajánlani a különbéke fejében, nyilvánosan többször elzárkózott az ajánlat előtt, s szadat egyiptomi elnök az önkormányzati tárgyalások elakadása ellenére sem támogatja azt az elképzelést, hogy a megbeszélések három eredeti résztvevőjéhez - az egyesült államok, izrael és egyiptom delegációjához - csatlakozzék a hasemita királyság. a megszállt arab területek lakosainak képviselői pedig egyaránt elutasítják az izraeli megszállás lényegét érintetlenül hagyó „autonómiát”, és a jordániai szuverenitás visszaállítását ígérő munkapárti javaslatot.

a munkapárti vezetőség szerdai ülésén felvetett harmadik lehetőségre utaló megfogalmazás, amely a palesztinok „elfogadható képviselőit”, említi, arról tanuskodik, hogy a kormányzásra esélyes munkapárt magának kívánja fenntartani a jogot, hogy megszabja, kit tekint a palesztinok képviselőjének.

hf/dj pl bs

19.29 050381 1106

--

sk0076 4 230 mtik2011

szovjet javaslatok - ndsz

prága, 1981. március 5. /mti/ - a nemzetközi diákszövetség titkársága nyilatkozatban biztosította teljes támogatásáról a szovjetunió új békejavaslatait, amelyeket az szkp xxvi. kongresszusán leonyid brezsnyev terjesztett elő.

a szervezet székhelyén, prágában közzétett állásfoglalás hangsúlyozza: a konkrét és reális szovjet kezdeményezés alkalmas keretet nyújt a leszerelés és az enyhülés jelentegi feladatainak megoldásához.

„a további fegyverkezési verseny, valamint a zsarolás és a hidegháború politikájához való visszatérés elmélyíti a gazdasági problémákat, aláássa a gazdasági és társadalmi haladásra irányuló erőfeszítéseket, és lerombolja a világméretű gondok megszüntetéséhez szükséges nemzetközi együttműködést. ezért elengedhetetlenül fontos,

Nur

hogy az új szovjet javaslatokra kedvezően válaszoljon minden érdekelt fél, különösen az egyesült államok új kormányzata, - állapítja meg a nyilatkozat.

az ndsz felhívja a világ tanuló ifjúságát, hogy a nemzetközi leszerelési diákmozgalom keretében szervezzen tömeges megmozdulásokat a szovjet indítványok támogatására, és még erőteljesebben követelje a leszerelést, az atomfegyvermentes övezetek létrehozását, a nukleáris fegyverek, valamint az erőszak és az azzal való fenyegetőzés eltiltását.

sn/mh ba bs

19.33 050381 1329

-. -

sk0077 4 230 mtik2012

nemzetközi nőnap - husák

prága, 1981. március 5. /mti/ - a nemzetközi nőnap alkalmából gustáv husák, a cskp kb főtitkára, csehszlovákia köztársasági elnöke csütörtökön a prágai vár spanyol-terében fogadta a csehszlovák nők 250 tagú küldöttségét. a hagyományos ünnepi találkozón részt vettek az ország párt- és állami vezetésének más magasrangú tagjai is.

a küldöttséghez intézett beszédében gustáv husák méltatta a csehszlovák asszonyok és lányok áldozatos, fontos és hasznos tevékenységét. elmondta, hogy a nők élet- és munkakörülményeinek további javítását az ország vezetése változatlanul a legfontosabb társadalmi-gazdasági feladatok közé sorolja. beszélt az általa vezetett cskp-küldöttségnek az szkp xxvi. kongresszusán szerzett mély benyomásairól is. hangoztatta: ez a tanácskozás újból bizonyította, hogy a békés együttélés lenini politikája elválaszthatatlan része a szovjetunió, a szovjet emberek mindennapi életének és munkájának. a xxvi. kongresszus határozatait és a leonyid brezsnyev által előterjesztett új szovjet külpolitikai kezdeményezéseket a világon minden ember támogatja, aki valóban tartós békét, enyhülést, leszerelést, nemzetközi biztonságot és együttműködést akar - állapította meg gustáv husák.

Nm

marie kabrhelová, a csehszlovák nőszövetség kb elnöke, a cskp kb titkárságának tagja válaszában többek között rámutatott, hogy a nők világszerte a békeharc első soraiban haladnak. mint mondotta, e küzdelem céljainak jegyében tartják meg idén ősszel prágában a nőmozgalom két kiemelkedő rendezvényét is, a nők világkongresszusát és a nemzetközi demokratikus nőszövetség kongresszusát.

sn/fe ba bs

19.35 050381 1653

-. -

sk0078 4 230 mtik2013

izvesztyija - usa

moszkva, 1981. március 5. /taszsz/ - az új szovjet kezdeményezések nagy érdeklődést keltettek azoknak az amerikalaknak a körében, akiknek lehetőségük volt meggyőződni arról, ki is védelmezi valójában a tartós békét - írja csütörtökön az izvesztyijában a lap new york-i tudósítója.

az amerikai politikusok és az amerikai sajtó elsősorban azt a javaslatot elemzik, amelyik a legmagasabb szintű szovjet-amerikai találkozó megrendezésére vonatkozik. a többi legjobb esetben is csak érintőlegesen említik, pedig ezek a javaslatok összességükben lehetővé teszik a feszültség enyhítését, a szovjetunió és az egyesült államok kapcsolatainak új utakra terelését.

washington kétértelmű álláspontot foglalt el a szovjet javaslatokkal kapcsolatban. az amerikai kormányzat egyrészt arról beszél, hogy „érdektel”, a javaslatok tanulmányozásában, másrészt a fehér ház továbbra is nagy lendülettel folytatja a salvador elleni kommunista összeesküvésről szóló hazugságkampányt.

a kommunista összeesküvés elleni harc jelszavával az egyesült államok fokozza beavatkozását salvador belügyeibe, így többek közt további 150 katonai tanácsadó helyszínre küldését tervezi. ezzel párhuzamosan egyre több szó esik egy katonai, elsősorban nukleáris „biztonsági hányad”, kialakításának szükségességéről, ami alatt az egyesült államoknak a hadászati fegyverek terén elérendő fölényét értik - írja a tudósító.

kr ba bs

19.37 050381 1447

Nm

-. -

sk0079 4 300 mtik2014

mitterrand

berlin, 1981. március 5. /mti/ - francois mitterrand francia szocialista párti vezető csütörtökön magánjellegű látogatást tett az ndk-beli rudolstadtban, ahol a második világháboruban hadifogolyként őrizték. mitterrand 1941 márciusában megszökött a táborból. a francia politikus még az ndk területén - a nyugat-berlin és az nszk közötti tranzitumon - találkozott willy brandttal, az spd elnökével, s vele ment tovább az nszk-ba, ahol együtt követik egykori szökésének utvonalt.

a szerkesztőségek tájékoztatására!

nyugatnémet sajtószervek és az ndk-ban működő nyugatnémet tudósítók „hatáskör-túllépést”, látnak abban, hogy az ndk külügyminisztériuma nem járult hozzá újságírók jelenlétéhez mitterrand ndk-beli utvonalt. az ndk részéről közölték, hogy brandt és mitterrand magánemberként tervezte ndk-beli tartózkodását, és „a két politikus kifejezetten nem kívánt újságíró-kiséretet,„ ndk közleményt eddig nem adtak ki a látogatásról.

ko/dj mp bs

19.41 050381 1031

-.-

sk0080 4 300 mtik2015

rövid hírek

választások dél-koreában

szöul, 1981. március 5. /afp/ - március 25-én parlamenti választásokat tartanak dél-koreában - jelentette be cson tu hvan diktátor csütörtökön. a cson vezette „demokratikus igazságpárt,„ sietett biztosítani a kételkedőket afelől, hogy a választások „őszinte,„ légkörben fognak lezajlani.

finn pilótasztrájk

helsinki, 1981. március 5. /reuter/ - csütörtökön leálltak a finn állami légitársaság, a finnair gépei, mivel 370 pilótájuk 24 óra sztrájkba kezdett. a pilóták magasabb bért követelnek, és tiltakoznak a munkaadók ama terve ellen, hogy 52-ről 55 évre emeljék számukra a nyugdíjkorhatárt.

Nww

jotti románában

bukarest, 1981. március 5. /agerpres/ - a román parlament meghívására csütörtökön bukarestbe érkezett nilde jotti, az olasz képviselőház kommunista elnöke. a román parlament képviselőivel folytat majd tárgyalásokat.

„szabad európa,„

münchen, 1981. március 5. /upi/ - újabb szervezet vállalta magára a „szabad európa,„ rádió épületében február 21-én végrehajtott robbantást. a bajor rendőrség közleménye szerint egy magát horvát forradalmárok különítményének nevező szervezet horvát nyelvű levélben közölte a müncheni amerikai konzulátussal, hogy a csoport tagjai helyezték el az amerikaiak által pénzelt rádióállomás épületében azt a bombát, amely 8 embert megsebesített és mintegy 2 millió dolláros kárt okozott.

sm mp bs

19.46 050381 1438

-.-

sk0081 4 300 mtik2016

carstens indiában

uj-delhi, 1981. március 5. /dpa/ - karl carstens nyugatnémet államfő csütörtökön befejezte megbeszéléseit uj-delhiben. az nszk szövetségi elnöke hans-dietrich genscher külügyminiszter társaságában szerdán érkezett hivatalos látogatásra az indiai fővárosba.

carstens uj-delhiben elégedetten nyilatkozott nilam szandzsiva reddy indiai elnökkel, indira gandhi kormányfővel és naraszimha rao külügyminiszterrel folytatott tárgyalásairól. a legfőbb téma ezeken a harmadik világ országainak fejlődése volt. az nszk külpolitikájának egyik fő feladata a fejlődő országoknak nyújtott támogatás - jelentette ki.

hans-dietrich genscher nyugatnémet külügyminiszter és rahaszvai venkataraman indiai pénzügyminiszter csütörtökön uj-delhiben két műszaki együttműködési egyezményt írt alá. az egyik alapján az nszk tudományos-kutató hajót épít és szerel fel indiának. a másik egy szerszámgépipari fejlesztési központ építését és szakemberek képzését irányozza elő.

Nww

india kapja a harmadik világ országai közül a legtöbb nyugatnémet fejlesztési segílyt.

to mp bs

19.48 050381 1101

.-.

sk0082 4 300 mtik2017

salvador - tiltakozás

washington, 1981. március 5. /adn/ - az amerikai katolikus egyház szerdán felszólította a washingtoni kormányt, hogy haladéktalanul állítsa le a salvadori kormánynak nyújtott katonai támogatást. ez ugyanis csak növeli a „még nagyobb méretű katonai beavatkozás,, veszélyét - hangsúlyozza az üzenet.

a salvadori szakszervezeti mozgalom vezető képviselői szerdán washingtoni sajtóértekezletükön felszólították az egyesült államok munkásmozgalmát, hogy akadályozza meg az amerikai kormány további salvadori beavatkozását. a szakszervezeti személyiségek amerikai városokban rendezett gyűléseken és találkozókön beszámoltak a salvadori nép harcáról.

a farabundo marti nemzeti felszabadítási front harcosai szerdán átmenetileg elfoglalták a salvadori fővárostól 70 kilométerre levő cinquera helység katonai parancsnokságát. a fővárosban ismételten folyt tüzharc, főleg az egyetem környékén. a felszabadítási front harcosai tűz alá vették a légierő egyik kaszárnyáját. a harcokban a junta több katonája elesett.

to mp bs

19.51 050381 1073

Nw

.-.

sk0083 4 230 mtik2018

thai föld

bangkok, 1981. március 5. /upi/ - thanat khoman thaiföldi miniszterelnök-helyettes, a demokrata párt vezetője és pártjának három tagja benyújtotta lemondását prem tiszulanond miniszterelnöknek. ezzel tovább éleződött a kormányválság a délkelet-ázsiai országban. thaiföldön a belpolitikai válság februárban vette kezdetét azt követően, hogy a thaiföldi-szaudi olajmegállapodásokkal kapcsolatban visszaélésével vádolták meg viszit tanszatha iparügyi miniszterhelyettest. a politikus emiatt hétfőn benyújtotta lemondását, majd a szociális akciópárt kilenc képviselője vált ki a kabinetből.

a kormányfő csütörtökön fogadta a szárazföldi hadsereg, a légierő és a haditengerészet vezető tisztségviselőit. értesülések szerint a rendkívüli tanácskozáson sem sikerült elősegíteni a politikai válság megoldását.

sr pl bs

19.54 050381 0848

.-.

sk0084 4 230 mtik2019

rövid hírek

filmfesztivál

new york, ^{március} 1981.75./taszsz/

az szkp xxvi. kongresszusa tiszteletére a kongresszushoz kapcsolódó szovjet művészi és dokumentumfilmek bemutatásával filmfesztivál kezdődött az ensz székházában new yorkban. a fesztivált a nemzetközi szervezet titkársága mellett működő „orosz könyv klubja,, rendezti.

gus hall bulgáriában

szófia, 1981. március 5. /bta/ - a bolgár kommunista párt kb meghívására bulgáriába érkezett az egyesült államok kommunista pártjának küldöttsége, gus hallnak, a párt főtitkárának vezetésével.

Nw

kitüntetés

moszkva, 1981. március 5. /taszsz/-a népek barátsága érdemrenddel tüntették ki csütörtökön moszkvában heinrich homann, a német nemzeti-demokrata párt elnökét. az érdemrendet a szovjetunió és a német demokratikus köztársaság népei közötti barátság erősítésében szerzett érdemeiért kapta.

kitüntetés

moszkva, 1981. március 5. /taszsz/-hetvenedik születésnapja alkalmából a szovjet állam javára kifejtett tevékenységéért a szocialista munka hőse címmel, valamint az ezzel járó lenin-renddel és a „sarló és kalapács,, aranyéremmel tüntették ki nyikolaj bajbakov miniszterelnök-helyettest, a szovjet állami tervbizottság elnökét.

kzs ba bs

20.02 050381 1253

-.-

sk0085 4 300 mtik2020

szkp-kongresszus - granma-kommentár

havanna, 1981. március 5. /mti/ - „internacionalista kongresszus,, címmel méltatta az szkp xxvi. kongresszusának munkáját a csütörtöki granma. a kubai központi lap történelmi jelentőségű eseménynek nevezte a szovjet kommunisták legmagasabb fórumának tevékenységét.

- az szkp most véget ért kongresszusa nemcsak lenin pártjának, hanem a nemzetközi kommunista mozgalom, a világ összes békeszerető, és a népek függetlenségét szolgáló erőinek sikere is volt.

a szovjet párt vezetőjének beszédében megerősítést nyert az szkp következetes nemzetközi politikájának a békét és az enyhülést szolgáló irányvonala. leonyid brezsnyev szavai azt tükrözték, hogy a szovjet kommunisták nem fogadták el a hidegháborus nyelvezetet, amely jelenleg az imperialista erők megnyilatkozásait jellemzi. a granma a továbbiakban leszögezte, hogy a központi bizottság beszámolója, valamint a testvérpártok küldötteinek felszólalásai megerősítették ugyanakkor azt az alapelvet, hogy a békéért folytatott következetes harc nem jelenti a világ forradalmi erőinek nyújtott támogatásról való lemondást, a békepolitika nem meghátrálás az imperializmus felforgató, zsaroló politikája előtt.

fp/dj ba bs

20.04 050381 1239

Nuu

-.-

sk0086 4 230 mtik2021

pakisztán - ellenzéki pártok

rawalpindi, 1981. március 5. /upi/ - a pakisztáni hatóságok mintegy száz ellenzéki személyt tartóztattak le, és további száz személy ellen letartóztatási parancsot adtak ki. a letartóztatottak között volt, majd szabadon engedték nusrat bhuttot, a kivégzett zulfikar ali bhutto volt miniszterelnök özvegyét, a pakisztáni néppárt elnökét - közölte csütörtökön a pakisztáni ellenzék egyik vezetője egy sajtótájékoztatón.

sardar Abdul Qayyum, a kilenc ellenzéki pártot tömörítő mozgalom, a demokratikus helyreállításért vezetője felszólította a pakisztáni népet, hogy március 23-án, az ország nemzeti ünnepén tartanak tiltakozó napot „a demokrácia támogatására,,. a mozgalom a rendkívüli állapot feloldását, ziaul hak tábornok távozását és általános választásokat követel. ismeretes, hogy ziaul hak már több ízben ígérte az általános választásokat, de azokat a mai napig sem tartották meg.

bm pl bs

20.08 050381 0955

-.-

sk0087 4 300 mtik2022

rövid hírek

kereszténydemokraták

brüsszel, 1981. március 5. /dpa/ - az európai kereszténydemokraták szövetségének /eucd/ politikai irodája brüsszeli értekezletén diogo freitas do amaral, a portugál demokrata szociális centrum párt vezetőjét választotta meg a szervezet új elnökének. az eddigi elnök, kai-uwe von hassel nyugatnémet kereszténydemokrata politikus a szervezet alelnöke lett.

holland-kinai

hága/peking, 1981. március 5. /reuter/afp/ - a holland parlament csütörtökön elvetette az ellenzéknek a tengeralattjáró-vitában beterveztett bizalmatlansági indítványát. a hágai kormány peking tiltakozása ellenére jóváhagyta a tajvani rezsim által rendelt két tengeralattjáró szállítását. kína pedig visszahívta nagykövetét, és ügyvivői szintre szállította le hágai képviselőjét. ugyanerre

Nuu

szólította fel hágát is. a holland nagykövet már elutazott pekingből.

merénylet

párizs, 1981. március 5. /upi/ap/ - csütörtökön belehalt sérüléseibe tecelli ari, a török követségi tanácsos helyettese, akit szerdán sebesítettek meg egy örmény terrorista szervezet fegyveresei. resat morali tanácsos életét az orvlövészek golyói a merénylet színhelyén kioltották.

skp kb

madrid, 1981. március 5. /mti/ - csütörtökön összeült a spanyol kommunista párt központi bizottsága. az ülés napirendjén a február 23-24-i puccskisérlet nyomán kialakult politikai helyzet megvitatása szerepel.

to mp bs

20.17 050381 1446

-. -

sk0088 4 300 mtik2023

baszk merénylet

madrid, 1981. március 5. /mti-afp/ - csütörtökön délután a baszkföldi bilbaóban két fegyveres három lövéssel halálosan megsebesítette raymondo molla 58 éves rendőrtanácsost. molla fej lövéssel azonnal kórházba szállították, ahol egy órával később meghalt. ez volt a hetedik politikai gyilkosság az idén spanyolországban.

a gyilkosságot követően leopoldo calvo sotelo miniszterelnök carlos garaicoecheának, a baszk helyi kormány fejének kíséretében rögtön a helyszínre, bilbaóba repült. adolfo suárez volt miniszterelnököt sok bírálat érte azért, mert az ismételt baszkföldi merényletek nyomán sohasem jelent meg a gyilkosságok helyszínén.

a merényletet minden valószínűség szerint az eta katonai ágazatának egyik különítménye követte el. txiki benegas, a baszkföldi szocialista párt főtitkára kijelentette: az eta a puccsisták legfőbb szövetségese. az ilyen merényletekkel a rendkívüli állapot kihirdetését akarja elérni baszkföldön. „a puccsista katonatisztek és az eta terroristái egymást segítik abban, hogy felszámolják a demokráciát és szabadságot spanyolországban, - mondta.

Nww

az eta katonai ágazata szerdán este nyilatkozatban elutasította a politikai-katonai ágazat szombati felhívását, amelyben az a fegyveres harc ideiglenes felfüggesztésére szólította fel őket a politikai helyzetre való tekintettel. a rendőrtanácsos meggyilkolása ennek az elutasításnak ad kétségkívül nagyobb nyomatókat.

közben újabb hírek érkeztek a katonai hatalomátvételi kísérletről. rendőrségi források szerint a február 24-re virradó éjszaka mintegy 250 portugál „önkéntes, - nagyrészt a volt angolai gyarmati hadsereg altisztjei és katonái - lépte át a spanyol határt, hogy támogassa a spanyol szélsőjobboldali erőket. a csapat rádiókapcsolatban állt a spanyol szélsőségesek titkos központjával. az „önkéntesek, terve az volt, hogy felhívással fordulnak a portugál hadsereghez, és a spanyol példát követő lázadásra buzdítják. a portugál szélsőségesek, miután meggyőződtek a puccskisérlet kudarcáról, visszatértek a határ másik oldalára.

sm mp bs

20.28 050381 2099

-. -

sk0089 4 230 mtik2024

pakisztáni gépellátás - 3

islamabad, 1981. március 5. /reuter/ap/ - csütörtökön délután leszállt peshawarban az a pakisztáni különrepülőgép, amely a kabulba eltérített boeing-720-as utasai közül szabadonbocsátott 28 személyt magával vitte. időközben egyébként a géprablók egy további utast, egy beteg férfit is elengedtek.

a boeing-720-as 118 foglyával együtt továbbra is kabul nemzetközi repülőterén vesztegel.

bm pl bs

20.30 050381 0451

Nww

-. -

sk0090 4 300 mtik2025

usa—salvador

washington, 1981. március 5. /mti/ - a külügyminisztérium csütörtökön elismerte, hogy a salvadori amerikai nagykövetség elleni szerdai terrortámadást - az első jelentésekkel ellentétben - feltehetően nem a baloldali erők, hanem jobboldali terroristák követték el. a külügyi szóvivő közölte, hogy a kormány chapin nagykövet magyarázatát fogadja el. az amerikai diplomaták ugyanis, akik közelebb vannak az események színhelyéhez, az amerikai sajtóban megjelent híresztelésekkel ellentétben azt jelentették, hogy jobboldali fegyveresek lövöldöztek a nagykövetségre. a szóvivő nem fűzött további megjegyzést az ügghöz, s az egyesült államok egyelőre nem tiltakozott a salvadori kormánytól.

br/dj mp bs

20.37 050381 0734

--

sk0091 4 230 mtik2026

hírek romániából

bukarest, 1981. március 5. /mti/ - az rkp és a délnyugat-afrikai népi szervezet /swapo/ közötti együttműködés fejlesztéséről tárgyalt csütörtökön bukarestben virgil cazacu, az rkp kb politikai végrehajtó bizottságának tagja, a kb titkára és sam nujoma, a swapo elnöke. mindketten kifejezésre juttatták, hogy a kapcsolatok erősítése és fejlesztése egyaránt szolgálja a román és a namibiai nép érdekét, a nemzeti függetlenség és szabadság, a biztonság és béke ügyét.

sam nujoma csütörtökön érkezett a román fővárosba az rkp kb meghívására baráti látogatásra.

x x x

a munkásdemokráciáról, a szakszervezeti jogokról és a szakszervezetek szerepéről kezdődött csütörtökön kollokvium a román fővárosban. a részvevő 11 ország képviselői között a magyar

Nw

szakszervezetek küldöttei is jelen vannak. a tanácskozáson megvitatják, a szakszervezetek hogyan tudnának hatékonyabban bekapcsolódni a nemzetközi politikai légkör javításába az enyhülés érdekében.

olt/mh ba bs

21.02 050381 1013

--

sk0092 4 230 mtik2027

a lemp^{kb} ülése /1.rész/

varsó, 1981. március 5. /mti/ - a lengyel egyesült munkáspárt kb politikai bizottsága csütörtökön ülést tartott, amelyen meghallgatta a szovjetunió kommunista pártjának xxvi. kongresszusán résztvevő pártküldöttség beszámolóját.

mint a pap hírügynökség jelentette, a tanácskozáson hangsúlyozták: az szkp xxvi. kongresszusa és annak határozatai igen nagy jelentőségűek a szovjet állam fejlődése, a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom, a testvéri szocialista államok egységének és összeforrottságának erősítése, valamint a további következetes enyhülési törekvések és a világ békés fejlődésének biztosítása szempontjából.

a helyzetnek az a mélyreható elemzése, a szovjet kommunisták pártjának programja, amelyet a leonyid brezsnyev által előterjesztett beszámoló és a xxvi. kongresszus határozatai tartalmaztak a szovjetunió bel- és külpolitikájával kapcsolatban, nagy figyelmet keltett és élénk visszhangot váltott ki a lengyel egyesült munkáspárt tagsága, a lengyel társadalom körében.

a lemp^{kb} politikai bizottsága maradéktalanul jóváhagyta az szkp xxvi. kongresszusán résztvevő pártküldöttség tevékenységét.

a politikai bizottság teljes mértékben támogatja a xxvi. kongresszus irányvonalát és programját, és hangsúlyozza annak a politikának és stratégiának a jelentőségét, amely a szovjet állam társadalmi-gazdasági fejlődésére, a kommunista építés fejlesztésére irányul. ugyancsak nagy jelentőségűnek tartja a lemp^{kb} politikai bizottsága a széleskörű, perspektivikus békeprogramra tett kezdeményezéseket, a szocialista közösség államai egységének erősítését, a közösség országainak eredményes fejlődését szolgáló, a leszerelésért, a nemzetközi biztonság erősítéséért és a népek közötti együttműködés fejlesztéséért folytatott szovjet politikát.

Nw

a xxvi. kongresszus, a tanácskozáson elfogadott határozatok mélyen humanista célokat fejeznek ki, s egyben ösztönzést, tapasztalatokat jelentenek minden kommunista párt számára. /folyt./

kn/dj ba bs

21.13 050381 2017

-.-

sk0093 4 230 mtik2028

a lemp^{kbj}pb ülése /2.rész/

ebben az összefüggésben a politikai bizottság hangsúlyozta az szkp xxvi. kongresszusának nagy jelentőségét a marxizmus-leninizmus alkotó módon való fejlesztése, a lenini eszmék terjesztése és gyakorlati megvalósítása szempontjából.

a politikai bizottság fontosnak tartja, hogy az szkp xxvi. kongresszusának határozatait megismertesse a lemp tagságával és az egész lengyel társadalommal, s hogy a szovjet kommunisták gazdag tapasztalatait hasznosítsák.

a politikai bizottság tájékoztatót hallgatott meg azokról a tárgyalásokról, amelyeket a kongresszuson részt vett lengyel pártküldöttség folytatott a szovjet párt- és állami vezetőkkel. megállapította: a megbeszélések fontos eseményt jelentenek a lengyel-szovjet együttműködés fejlődésében az élet minden területén, egyben megerősítik a két pártot és a két országot összekötő testvéri kapcsolatokat. a lemp^{kbj}pb ülésén rámutattak a lemp és az szkp közötti együttműködés és tapasztalatcsere fejlesztésének fontosságára.

a politikai bizottság jóváhagyta a lengyel-szovjet tárgyalások eredményeit, nagyra értékelte azokat, és köszönetét fejezte ki a testvéri segítségért és támogatásért. „igen értékes számunkra a szovjet testvérpártnak az a meggyőződése, hogy pártunknak és népünknek meg van a lehetősége és az ereje arra, hogy a lengyel nép szocialista vívmányait fenyegető veszélyeket felszámoljuk, és nehéz problémáinkat a szocializmus szellemében, országunk és az egész szocialista közösség érdekeinek megfelelően oldjuk meg,, - hangsúlyozta végül a lemp^{kbj}pb üléséről szóló jelentésében a pap lengyel hírügynökség.

kn/dj ba bs

21.17 050381 1642

Nww

-.-

sk0095 4 800 mtik2031

külpolitikai híreink tartalomjegyzéke
budapest, 1981. március 5. /mti/

sk0001-sk0031-ig

sk0001 várható
sk0002 usa—salvador /1. rész/
sk0003 usa—salvador /2. rész/
sk0004 kina—dél-afrika
sk0005 mies
sk0006 afl-cio
sk0007 ensz-közgyűlés
sk0008 usa - költségvetés /1.rész/
sk0009 usa - költségvetés /2.rész/
sk0010 lengyel kormányülés, szejm bizottságok /1.rész/
sk0011 lengyel kormányülés /2.rész/
sk0012 pakisztáni gépeltérítés * /részben szerk.táj./
sk0013 földrengés görögországban
sk0014 gabonaembargó
sk0015 ensz
sk0016 rövid hírek: stockholm: tambo
helsinki: kekkonen - dimitrov-rend
lisszabon: portugál postásztrájk
sk0017 francia-izraeli surlódás
sk0018 rövid hírek: caracas: venezuelai kommunisták

Nww

washintgon: eagleburger
 albacete: összeütközés
 washington: műhold

- sk0019 mozambik - amerikai diplomaták
 sk0020 jugoszlávia népszámlálásra készül /1.rész/
 sk0021 jugoszlávia népszámlálásra készül /2.rész/
 sk0022 felvonulási tilalom
 sk0023 nicaragua
 sk0024 japán—franciaország
 sk0025 pakisztáni gépellátás - 2
 sk0026 rövid hírek: tokió: ürrepülőgép
 barquisitemento: gyilkos méhek
 montreal: fehérkék főka
 sk0027 irán—irak
 sk0028 amerikai fegyverszállítások - krasznaja zvezda
 sk0029 kolumbia - amnesztia
 sk0030 salvador
 sk0031 reagan - emberi jogok
 mh bs

21.45 050381 1416

-. -

sk0096 4 800 mtik2032

- külpolitikai tartalomjegyzék sk0032-sk0067-ig
 sk0032 tüzzsüneti javaslat
 sk0033 rövid hírek: berlin: rosa luxemburg
 hanoi: szervizállomás
 róma: bábszínház
 párizs: fkp
 sk0034 nyugdíjasok tüntetése londonban
 sk0035 szovjet földgáz
 sk0036 olasz rendőrségi reform
 sk0037 spanyol gyárosok
 sk0038 kaddumi - 1
 sk0039 irán - perzsa-öböl
 sk0040 száj- és körömfájás
 sk0041 strauss
 sk0042 /szerk. figyelmébe/ visszavonás sk0012 sz. hirre
 sk0043 /szerk. figyelmébe/ sk0027 mtik1028 sz. hirben visszavonás
 sk0044 japán—szovjetunió
 sk0045 leszerelési bizottság
 sk0046 dubna 25 éves /1.rész/
 sk0047 dubna 25 éves /2.rész/
 sk0048 spanyol kormány

Nuu

- sk0049 reagan - francia sajtó
 sk0050 bizalmi szavazás
 sk0051 elhunyt paul hörbiger
 sk0052 nhan dan /1.rész/
 sk0053 nhan dan /2.rész/
 sk0054 választási kampány Vfrancia /részben szerk. táj./
 sk0055 kaddumi - 2 /kieg. sk0038 sz. hirhez/
 sk0056 eanes—melo egidio
 sk0057 brezsnyev-javaslatok - olaszország
 sk0058 /szerk. figyelmébe/ javítás a iii.4-i mtik1060 sz. anyaghoz
 sk0059 thatcheer látogatása észak-írországban
 sk0060 lengyel szakszervezeti törvény tervezete /1.rész/
 sk0061 lengyel szakszervezeti törvény /2.rész/
 sk0062 lengyel szakszervezeti törvény /3.rész/
 sk0063 horvát katolikus egyház
 sk0064 irán - tüzzsünet /1.rész/
 sk0065 brezsnyev - pártvezetők kitüntetése
 sk0066 /ilyen számú hír nincs/
 sk0067 javítás a sk0018 sz. hirhez
 mh bs

21.50 050381 1398

-. -

sk0097 4 800 mtik2033

- külpolitikai tartalomjegyzék sk0068-sk0096-ig
 sk0068 bécsi haderőcsökkentés /1.rész/
 sk0069 bécsi haderőcsökkentés /2.rész/
 sk0070 irán - tüzzsünet /2.rész/
 sk0071 usa - katonai /1.rész/
 sk0072 usa - katonai /2.rész/
 sk0073 nszk - hadügyi kiadások
 sk0074 izraeli munkapárt - jordániai megoldás /1.rész/
 sk0075 izraeli munkapárt - jordániai megoldás /2.rész/
 sk0076 szovjet javaslatok - ndsz
 sk0077 nemzetközi nőnap - husák
 sk0078 izvesztyija - usa
 sk0079 mitterrand /részben szerk. táj./
 sk0080 rövid hírek: szül: választások dél-koreában
 helsinki: finn pilótasztrájk
 bukarest: jotti romániában
 münchen: szabad európa
 sk0081 carstens indiában
 sk0082 salvador - tiltakozás
 sk0083 thaiföld
 sk0084 rövid hírek: new york: filmfesztivál

Nuu

kül

- 74 -

1981.03.05.

szófia : gus hall bulgáriában
moszkva: kitüntetés
moszkva: kitüntetés
sk0085 szkp-kongresszus - granma-kommentár
sk0086 pakisztán - ellenzéki pártok
sk0087 rövid hírek: brüsszel: kereszténydemokraták
hága/peking: holland—kinai
párizs: merénylet
madrid: skp kb
sk0088 baszk merénylet
sk0089 pakisztáni gépellátás - 3.
sk0090 usa—salvador
sk0091 hírek romániából
sk0092 a lempjeb ülés /1.rész/
sk0093 a lempjeb ülés /2.rész/
sk0094 tartalomjegyzék - 1
sk0095 tartalomjegyzék - 2
sk0096 tartalomjegyzék - 3
mh bs

21.55 050381 1448

sk0098 4 800 mtik2034

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő : köves tiber
szerkesztették: heitai andrás
patak károly
barabás miklós

mh bs

v é g e

21.59 050381 0364

Nm

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

Külföldi hírek

budapest, 1981. március 06.

kül.

p é n t e k

sk0001 4 230 mtik1001

várható

: ensz - namibia vita

san salvador: belső helyzet, diplomácia,

maputo: amerikai diplomaták kiutasítása

washington: reagan elnök sajtókonferenciája /kezdés magyar idő szerint este 8-kor/.

islamabad: a pakisztáni géprablás további fejleményei

v1

06.35 060381 0319

9.

.-.

